

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

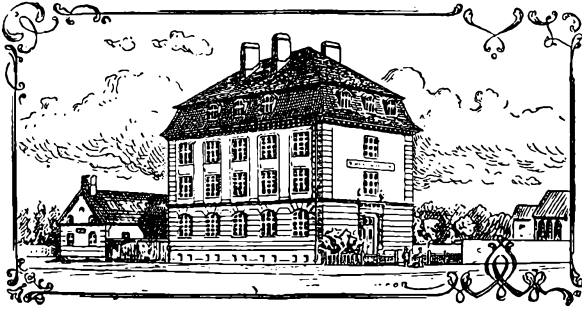
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DET DANSKE SELSKABS SKOLE.

(FORBEREDELSES-, LATIN- OG REALSKOLE.)

FÆLLESSKOLE.

Forstander: Dr. phil. C. N. STARCKE.

Forchammersvej.

1905.

Fra 1. August gælder for „De forenede Latin- og Realskoler“, „Det danske Selskabs Skole“, og „H. Adlers Fællesskole“ den paa omslagets 3die side anførte skolebetaling.

DET DANSKE SELSKABS SKOLE.

(FORBEREDELSES-, LATIN- OG REALSKOLE.)

FÆLLESSKOLE.

Forstander: Dr. phil. C. N. STARCKE.

Forchammersvej.

6te Aarsberetning.

KØBENHAVN

Skoletrykkeriet, Forchammersvej

Juni 1905.

Skolens bestyrelse:

Generaldirektør *Ch. Ambt.*

Mag. art. *A. Dam.*

Inspektør *H. A. Hald.*

Overretssagfører *A. Hvass.*

Dr. phil. *C. N. Starcke*, forstander.

Dr. med., overkirurg *E. Tscherning.*

Fru *P. Wolmer.*

Forstanderen træffes paa skolen hver skoledag 3—4.

Til det kommende skoleaar optages baade drenge og piger.

Elever, der ønskes optaget i mellemskolens 1. klasse, bedes indmeldt saa betids, at de kan underkaste sig optagelsesprøven sammen med skolens egne elever.

Det danske Selskabs Skole

oprettet 1899

er en forberedelses og højere almenskole, der i overensstemmelse med de forskrifter, som indeholdes i loven af ²⁴/₄ 1903, vil føre sine elever til de forskellige afsluttende prøver.

Forberedelsesklasserne omfatter de første 5 aar. Eleverne optages fra 6-aars alderen og underkastes ved udgangen af 5te klasse den foreskrevne prøve, der tjener som adgangsprøve til mellemskolen.

Undervisningen omfatter i disse klasser dansk, regning, skrivning, religion, historie og geografi, naturhistorie og fysik, sløjd, gymnastik og sang. Derimod er i overensstemmelse med lovens krav al undervisning i fremmede sprog udelukket.

Mellemskolen bestaar af 4 klasser fra 11 — 15-aars alderen. Foruden at føre undervisningen i de nævnte fag videre optages her 2 fremmede sprog, tysk og engelsk, kemi, matematik og stenografi. Mellemskolen slutter med en prøve, efter hvilken eleverne enten afslutter deres skolegang for at gaa ud i det praktiske liv eller opflyttes i den etaarige realklasse eller i gymnasiet.

Realklassen afsluttes med en prøve, der svarer til den nuværende præliminæreksamen.

Gymnasiet vil bestaa af 3 klasser, og maalet er studentereksamen. Af de 3 linier, som loven hjemler, vil her ved skolen den klassiske linie ikke blive oprettet. Derimod vil skolen optage den matematisk-naturvidenskabelige og den ny-sproglige linie. Af nye fag vil undervisningen her komme til at omfatte fransk og latin efter lovens bestemmelse.

Det er nu 6 aar siden, skolen begyndte. For første gang skal den føre et hold af sine elever frem til en afsluttende eksamen. Ganske vist vil det endnu vare en del aar, inden de elever, vi har haft fra grunden af, naar frem til afslutning. Vore

dimittender iaar havde jo haft undervisning efter andre principper, inden de kom til os, men alligevel vil udfaldet af den forestaaende eksamen være en prøve af betydning for værdien af de principper, vor skole arbejder efter. Kan det lykkes at få disse elever frem, vil det være saa meget lettere med elever, vi har haft fra grunden af. Og dette eksamensspørgsmaal er for de allerfleste med rette et hovedspørgsmaal. Alle de egentlige opdragerformaal, som skolen har sat sig, kan ikke prøves ved nogen eksamen; men for det praktiske liv træder hensynet til dem ganske i skygge for dette ene: kan drengen tage de eksaminer, som samfundet kræver?

De 6 aar har været en tid, som jeg i alt væsentligt ser tilbage paa med glæde. Kun med den varmeste taknemlighed kan jeg mindes alle de beviser, jeg har modtaget paa tillid fra de forældre, der har betroet mig deres børn, inden skolen endnu havde staaet nogen prøve, og fra de venner, der har bragt de betydelige pengeofre, et saa stort foretagende har krævet. Og saa den stadige opmuntring at se børnene vokse op og deres karakterer forme sig gennem sund og naturlig udvikling.

Ved siden af disse gode ting vejer de vanskeligheder, der har mødt skolen i disse aar, kun saare lidt. Af betydning har kun de vanskeligheder været, som ganske naturlig er udsprungne af, at skolen har en dobbelt opgave: paa engang at ville forberede til de bestaaende eksaminer og at ville gøre børnenes opdragelse og deres karakters udvikling til skolegerningens fornemste maal. Det kunde ikke være andet, end at der maatte komme megen tvivl og mistro frem, hvorvidt det vilde være muligt at løse begge disse opgaver. Mangfoldige gange har jeg over for forældrene paa det dybeste følt det pinlige i til gengæld for deres tillid ikke at kunne give dem andet end mine ord og min tro. Derfor tillægger jeg det, at vi nu er naaet frem til eksamensmaalet, saa stor betydning. Det betyder, at vi i fremtiden med mere uforstyrret kraft, med mere begrundet tillid fra forældrenes og mere uforbeholden fortrøstning fra elevernes side kan arbejde mod det pædagogiske maal, vi har sat os.

Dette maal kan, som jeg saa ofte før har sagt, sættes i at give barnet mod til at leve sit eget liv og frejdighed til at følge sine egne tanker. Hovedgrunden til, at menneskekarakteren saa let forkrøbler i kultursamfundene, er netop den, at saa meget arbejder paa at presse barnet ind i bestemte former. Man lærer barnet at beherske sig selv, at rette sig efter tusinde krav og vise hensyn til tusinde sider; men man glemmer under alt dette, at hvis denne lærdom købes paa bekostning af mod til at være sig selv, saa bliver den aandelige rygrad brudt.

Det er paa den erfaring, vi bygger, at det, som gør livet aandelig set saa fattigt for saare mange og ligesom klipper toppen af enhver lykkefølelse, det er den evige angst hvori menneskene lever, angsten for at være sig selv, optagetheden af at

faa sine meninger autoriserede. Det, der gør livet rigt og dybt, det er frejdigheden i at turde stole paa sin naturs indskydelser.

Arbejdet her ved skolen bliver i de første aar væsentlig sat ind paa dette, at lade hvert barn finde sin egen natur. Jo mere en skole arbejder gennem lektielæsning, og jo mere den holder paa de ensformede disciplinære krav, som stemmer med en saadan arbejdsordning, desto mere fristes den til at sætte pris netop paa det uselvstændige, det lidet personlighedsprægede; jo lettere barnet følger sig ind i rammen, som skolen opstiller, desto behageligere er det. Vi kender alle disse nette, velopdragne, stilfærdige og lydige børn, som bestandig gør hvad der bliver sagt dem, lærer hvad der bliver sat dem for, ofte med stor lethed og gaar skolen igennem som genstand for deres læreres udelte tilfredshed. Meget faa af disse elever bliver til noget rigtigt, og deres menneskelige liv bliver det glatte og flade, som kun er attraaværdigt for dem, der ser livets lykke i det negative: at skaanes for stærke brydninger.

I hjem og skole arbejdes der uvilkaarlig stadig paa at frembringe denne aandstype, hvorimod det bevidste opdragermaal burde være at udrydde den. Som en blød haand lægger omgivelsernes krav sig over enhver begyndende selvstændig livsyttring hos barnet, og ganske langsomt, uden smertefølelse, forkrøbler aanden. Vi kuer ikke, for barnet knyer ikke; vi skræmmer ikke, og barnet vaander sig ikke under vort tryk; vi lærer kun barnet at føje sig og forme sig. At dette netop er det kuende og skræmmende, bliver vi os ikke bevidst, netop fordi barnet synes lykkelig ved, at vor haand ligger over det og hindrer det i at røre sig frit. Det er dette velmenende, men forkrøblende tryk paa barnet, som det gælder at fjerne.

Den rette kærlighed til barnet viser sig i, at man kan taale, at barnet tænker anderledes, end man selv gør, og gør modstand mod ens anvisninger, naar disse strider mod dets egne forestillinger og tilskyndelser. Grundlaget for al pædagogisk kunst er netop dette, at kunne pleje barnets mod til at gøre modstand. Der er mennesker, som er saa modtagelige for paavirkning, at de uvilkaarlig selv faar enhver mening, som fremsættes for dem med nogen kraft og varme. Andre er blevet prægede saa dybt af de meninger, som først blev paaført dem, at de siden bliver utilgængelige for alle meninger, som afviger herfra. Begge disse typer er i virkeligheden uden selvstændighed og tænker aldrig en tanke selv. Men saa er der naturer, hos hvem enhver suggestion virker kontrært, og som derfor straks er tilbøjelige til at mene det modsatte af alt hvad andre mener. Det er mennesker med lyst til at sige imod; ubehagelige er de ofte, drevne ud i karikaturer bliver de ulidelige. Men det er dem, som finder nye baner for kulturen, fører nye tanker ud i verden og hindrer autoriteterne i at stivne i altfor faste former. Hos dem findes evnen til at gøre modstand stærkt udpræget.

Denne evne er det, livet uvilkaarlig bestræber sig for at tilintetgøre, fordi den er ubekvem for andre. Det er denne evne, opdragelsen skal pleje og værne, saa den hverken udryddes ved et for stærkt tryk, eller drives ud i sin karikatur ved at lades ganske ukontrolleret.

Det er særlig i de første aar, barnet gaar i skole, at det er nødvendigt at lade alle andre hensyn underordne sig dette ene: at give barnet mod til at være sig selv. Senere hen vil barnet, naar det er sluppet over disse aar uden at blive kuert, kunne taale stærkere tryk og vil af sig selv reagere mod foranstaltninger, der gaar altfor meget paa tværs af dets natur.

At indrette arbejdet efter barnets natur vil slet ikke sige andet, end at hele skolens gerning søger sit midtpunkt i overvejelsen over, hvad der gavner barnet og fremmer dets udvikling. Det skulde synes selvindlysende, at ligesom landmanden maa studere planternes og dyrenes natur for at faa det mest mulige ud af dem, maa opdrageren studere barnets natur først og fremmest. Og dog er dette studier, som kun har haft en meget ringe andel i udviklingen af skolens arbejdsmetoder indtil den nyeste tid og i fastsættelsen af dens fag. De krav, vi stiller børnene, har næsten alle gode grunde, men disse findes i alle slags hensyn til noget uden for barnet, saa de samler sig om midtpunkter, der ligger alle mulige andre steder end i barnet selv. Søger vi virkelig midtpunktet i barnet selv, vil meget blive forandret, og navnlig vil rangforordningen mellem kravene blive en væsentlig anden.

Det er især paa et punkt, at modsætningen træder saa levende frem, enten man tager sin vurderings midtpunkt uden for eller i barnet. Jo mere man leder barnets vækst efter hensyn, der har deres rod uden for det selv, desto mere jager man efter at konstatere resultater, at bygge op i smaa stykker aar efter aar og sikre sig, at man hvert aar naar det foreskrevne. Jo mere man sætter som sit formaal at udvikle hvad der bor i barnet selv, desto mere taalmodig bliver man og lader det vokse i ro og sørger blot for den størst mulige sundhed. Og denne lærergerning vil tillige være den klogeste. Det barn, der har faaet sin sundhed bevaret, og ikke efter hvert skoleaar er nervøs og udpint og maa sendes paa landet for at reparere hvad der er sat til, vil kunne præstere et ganske anderledes arbejde, naar den modnere alder naas, end det barn, der hele sin væksttid igennem er blevet fordrevet. At saa mange vælger den mindst kloge fremgangsmaade, ligger dels i, at det ikke er saa særlig mange, som har forudsætninger for at dømmе paa dette omraade, dels i, at der her som andet steds hører mod til at styre efter fjernere maal. Det er ikke mange, der uden at ængstes tør stole paa, at det barn, hvis sind er friskt og hvis hjerne er fuld af indfald og forestillinger, vil blive et dygtigt menneske som voksen.

Det er det, jeg mener, at skolen vil naa i aar gennem af-

holdelse af afsluttende eksamen, at vise, at det er mulig, ogsaa ad den vej, vi har valgt, at naa frem til dette kundskabsmaal. Vi hverken venter eller lægger an paa, at vore elever skal gøre bedre eksaminer end andre. Vort maal er blot dette, at de skal naa deres eksamen med bedre bevarede legemlige og aandelige kræfter, med en skoletid bag sig, der rummer flere minder om friske arbejdstimer end om trange lektier, en skoletid, hvis lyse minder ikke samles om en række store og smaa oprør mod skolens orden eller forsøg paa at bedrage den i dens krav, men i virkelig glæde ved den omsorg, den har baaret for den enkelte, og den frie brug af de spirende kræfter, som den opelskede. Det gælder om at lade barnet blive gennemtrængt af lys glæde over at være til, og lade barnet vokse op under forhold, hvor tillid er det første og nærmestliggende, medens mistro kun vises modstræbende og med sorg. For det senere menneskes moralske karakter, for dybden og renheden af hans livsmod er dette af aldeles afgørende betydning; i fuld saa høj grad som eksamens-karakteren betinger det hans fremtids udsigter til lykke. Men dertil kommer ogsaa det, at for alle de mange jævnt begavede forøges tillige udsigten til at faa eksamen, fordi deres evner udnytted i større omfang og med større sikkerhed, naar den sjælelige grundstemning er frejdighed.

Til de erfaringer, som børnene bør gøre under deres opvækst, hører ogsaa de, som samlivet mellem drenge og piger kan bringe. Der er intet, hvorved den tilvoksende ungdoms aandelige ligevægt lettere bliver forstyrret end ved hele den kreds af nye indtryk og erfaringer, som tilnærmelsen til det andet køn bringer. Et naturligt og frejdigt samliv fra barndommen af vil være det bedste værn mod alt det usunde og udskejende, som ellers saa let kommer ind i sjælen og forgifter den.

Samskolens værdi er saa ofte blevet fremstillet og er i vor tid saa almindelig anerkendt, at der ingen grund er til at tale videre om det, men derimod saa meget mere til at gøre rede for de grunde, der har bevirket, at vor skole hidtil ikke har optaget fællesundervisning af drenge og piger, men har besluttet at gøre det nu til det kommende skoleaar.

Ved skolens oprettelse i 1899 fandt jeg det ikke hensigtsmæssigt at forøge omfanget af de opgaver, skolen satte sig, ved at gøre den til fællesskole, skønt dette i alle andre henseender vilde have stemt bedst med de principper, hvorpaa skolen byggede. Det hovedformaal, jeg satte mig, var det, jeg ovenfor har skildret i korte træk, at give beviset for, at man kan føre sine elever frem til de afsluttende eksaminer gennem en undervisning, hvis art væsentlig bestemmes af hensynet til den fysiske og moralske udviklings sundhed. Jeg gik ud fra, at denne opgave vilde være stor nok til, at jeg maatte undgaa alt, hvad der

kunde splitte mine kræfter og min opmærksomhed. I den henseende har jeg heller ikke taget fejl, men nu da skolens første hold er sendt op til eksamen, er tidspunktet kommet, hvor hin hovedopgave er bragt saa langt frem til sin løsning, at vi uden frygt kan tage det nye arbejde op, som fællesskolen kræver.

Men hvor afgørende den her nævnte hensigtsmæssighedsgrund var for min beslutning om at lade skolen begynde som drengeskole alene, var der dog ogsaa andre mere principielle grunde. Der var nemlig et punkt, hvor det forekom mig, at der var anført vægtige grunde imod fællesskolen. Den forskellige udvikling af drenge og piger omkring 12—13-aars alderen kunde synes at kræve et forskelligt tempo for deres undervisning. Statistikken viser et stort overtal af nervøse og anæmiske lidelser for pigernes vedkommende i forhold til drengene. Pigerne maa i den alder skaanes for arbejde og overanstrengelse, medens drengene lettere taaler det store lektiearbejde. Dette forhold kunde let føre til, at en forsvarlig indrettet fællesskole maatte lade pigerne blive et aar tilbage for drengene i de paagældende aldersklasser. Men en saadan næsten systematisk og principiel sønderriven af kammeratskabsbaandet fandt jeg vilde være en saa stor mislighed, at jeg indtil videre ikke dristede mig til at løbe den dermed forbundne risiko.

I de forløbne aar har jeg imidlertid gjort meget sikre erfaringer om den gavnige betydning, som det har for børnenes udvikling, at deres legemlige sundhed plejes saa stærkt, og det nerveødelæggende lektiearbejde afløses af andre arbejdsformer. Jeg nærer ikke længere nogen frygt for, at piger, naar de faar den samme hygiejniske behandling, ikke skulde kunne følge trit med drengene. Drengene har altid nogenlunde forstaaet at klare sig over for de strenge lektiekrav fra skolernes side, idet de har udviklet en ikke ringe evne til at skyde arbejdet fra sig, naar det blev dem for tungt, samle sig kræfter gennem kortere eller længere dovneperioder og saa indhente det forsømte ved en kraftig spurt. Det evner pigerne ikke at gøre; deres langt større samvittighedsfuldhed i at lære alt hvad skolen kræver af dem, bærer sikkert en del af skylden for den nervøsitet og blodfattigdom, som saa hyppig udvikler sig hos dem i overgangsaarene. Baaede legemligt og moralsk trænger pigerne i rigelig saa høj grad som drengene til, at skolearbejdet ordnes paa en maade, der ikke strider mod sundhedens elementære fordringer.

Saaledes er den eneste principielle grund, som kunde gøre mig betænkelig ved fællesskolen, ikke længere til stede. Skolens bestyrelse har derfor tiltraadt min henstilling om fra *det nye skoleaar at optage piger i samme omfang som drenge*. Skolens lærere havde ønsket allerede i fjor at gøre dette skridt; men af hensyn til, at eksamensmaalet da endnu ikke var naaet, fik jeg det udsat til nu. Paa et møde med forældrene blev bestyrelsens beslutning hilst med hjertelig glæde, saa jeg tør udtale det haab,

at skolen ved dette nye skridt ikke paa noget punkt kommer i strid med det, den hidtil har arbejdet for, eller med nogen, som hidtil har skænket dens arbejde sin tillid.

Til at hjælpe mig under indrettelsen og ledelsen af fællesskolen har fru Hanne Friis, der vil være vel kendt gennem sin mangeaarige virksomhed som børneopdrager, lovet mig sin bistand. Skolen vil saaledes fremtidig benytte sig af tilladelsen i *Lov om højere Almenskoler af 24. April 1903*, § 4. (Saavel mellem-skolen som gymnasiet kan omfatte baade drengeskoler, pigeskoler og fællesskoler for drenge og piger) og fra sommerferien indrette sig som

Fællesskole.

Nogle bemærkninger om skolegymnastikken

af løjtnant A. Budtz-Jørgensen.

Alle vil være enige om, at bevarelsen af sundheden er en pligt, som mennesket har imod sig selv og imod efterkommerne. Men man træffer ikke den samme enighed, naar spørgsmaalet bliver, hvilke hensyn det enkelte menneske *tager* til *sin* sundhed, idet arbejdet for udkommet og for opnaaelsen af saa høj social stilling som muligt, forleder flertallet til at byde legemet anstrengelser, som ikke er i overensstemmelse med sundhedens krav.

Eet bør alle dog være enige om, at den opvoksende ungdom holdes borte fra det sociale kapløb, og at opdragelsen bør gaa ud paa at gøre børnene saa livskraftige og modstandsdygtige, som det er muligt, saa at de som fuldvoksne kan tage virksom del i livets arbejde.

Det er derfor skolens pligt at sørge for, at den i sin opdragelse af børnene, ikke lægger *saa* megen vægt paa den aandelige udvikling, at den legemlige bliver tilsidesat.

Efterhaanden som kendskabet til menneskelegemet er steget, og efterhaanden som man har faaet udvidet sin viden om, hvad der er det mest gavnlige, har man derfor ogsaa givet den legemlige opdragelse en større plads i skolen.

Af de midler, man anvender til legemlig opdragelse, har *gymnastik* særlig betydning paa grund af den mulighed, man gennem den har, til at udvikle legemet ligeligt og til at oprette, hvad arbejde eller den øvrige undervisning kan have forstyrret i dets harmoniske ligevægt.

Arbejdets indvirkning paa legemet.

Barnets forskellige beskæftigelser og arbejder udvikler ganske vist dets legeme, men da disse arbejder har et formaal i sig selv, f. eks. at forarbejde en bestemt genstand, kan der kun sjældent tages tilbørligt hensyn til legemets alsidige udvikling, idet arbejdet maaske ligefrem kræver en uheldig legemsholdning, eller

en saadan opstaar ved, at opmærksomheden er saaledes fæstnet paa arbejdet, at der ikke bliver noget af den tilovers til bevarelse af holdningen. De fleste arbejder og de daglige bevægelser udføres endvidere med ret begrænsede sammentrækninger af musklerne, og det er mest bøjemusklerne, de tager i brug, saaledes at disse udvikles paa strækkemusklernes bekostning, hvorved leddenes bevægelighed efterhaanden indskrænkes.

Hvor dette gælder arme og ben, er der maaske ikke tabt noget væsentligt ud over den mindre bevægelighed; men hvor det kommer til at gaa ud over mere livsvigtige organer, som lungerne, naar brystkassen indsnævres og mister sin bevægelighed, der bliver det et virkeligt tab af sundhed, idet lungernes virksomhed indskrænkes og derved hele livsvirksomheden svækkes.

Det er nu den egentlige gymnastiks opgave at forhindre denne skadelige indflydelse i at gøre sig gældende og desuden at udvikle hele legemet paa en saadan maade, at hver enkelt del faar den udvikling, som den har krav paa.

Uden at undervurdere den *store* betydning, som boldspilene har som legemsopdragende middel, ja netop paa grund af emnets størrelse, skal jeg her unnlade at omtale dem og nøjes med kort at skitsere, hvorledes arbejdet med den egentlige gymnastik og legen former sig i skolen.

Gymnastiktimens indhold.

For at opnaa det størst mulige udbytte af den enkelte time, maa øvelserne vælges af en passende styrke og komme efter hinanden i en saadan orden, at legemet kan taale den største samlede anstrengelse.

Timen begyndes derfor med en række lettere øvelser for legemets forskellige muskelgrupper, idet man ved disse øvelser opnaar paa en lempelig maade at faa blodet sat i en passende bevægelse, saa at de efterfølgende kraftigere øvelser kan udføres, uden at aandedræt og hjerte bliver generet, hvad man vilde risikere, hvis man for pludselig tog fat paa dem. Paa lignende maade afsluttes med lettere øvelser som en passende overgang til den næste times rolige arbejde. Blandt disse sidste øvelser tages altid en aandedrætsøvelse, der ogsaa anvendes i den øvrige time efter øvelser, der har opjaget blodet eller generet aandedrættet. Tages der ved slutningen af timen styrtebad, maa der ligeledes sørges for, at aandedræt og blodomløb er kommen i ro inden badet.

Imellem de indledende og afsluttende øvelser falder da hovedmængden af øvelserne i en time. De bestaar dels af kraftige kropøvelser, der enten gøres uden eller med brug af redskab, og dels af hævøvelser og forskellige former af spring- og behændighedsøvelser. De ordnes paa en saadan maade, at de efter-

haanden stiger i kraft, for atter at aftage i styrke henimod de afsluttende øvelser.

En særlig gruppe danner de saakaldte *spændbøjninger*, der er en art holdningsøvelser, ved hvilke man ad mekanisk vej retter ryggens øverste krumning, som er tilbøjelig til at blive for stor, idet ogsaa skolearbejdet i flere henseender virker misdannende paa holdningen.

Det er dog ikke alene ved denne øvelses hjælp, man søger at forbedre holdningen, men man forlanger, at alle andre øvelser skal gøres med saa god holdning, som øvelsens natur tillader. Hvor øvelsens form medfører, at holdningen ikke kan bevares god, indskydes særlige holdningsøvelser.

Jeg vil benytte lejligheden til med det samme at gøre opmærksom paa, at den daarlige holdning undertiden afhænger af klædedragten. Det hænder saaledes af og til, at en elev, der hidtil har haft ret god holdning, faar noget hængende skuldre, og at denne daarlige holdning ikke bedres trods paamindelser til ham, indtil jeg en dag opdager, at han under blusen har en vest eller et livstykke, der er for snævert. Naar børnene er i stærk vækst, kan det selvfølgelig ikke undgaas, at tøjet bliver for smaat hurtigere, end det slides saa meget, at det af den grund kan kasseres; men skavanken kan ofte afhjælpes blot ved at flytte knapperne. Jeg kunde tænke mig, at man vilde mene, at enhver omhyggelig moder opdagede den slags ting; men i de fleste tilfælde vil en for snæver vest ikke være vanskelig at knappe, og man er samtidig saa vant til at stille den fordring til tøjet, at det skal sidde glat, hvorimod bevarelsen af den gode holdning og særlig forbedringen af den mindre gode holdning kræver, at tøjet er *meget rigeligt* over brystet.

En snæver skjortelinning eller trykket af en dobbeltknap i nakken kan paa tilsvarende maade give daarlig hovedholdning.

Da det legemlige og det sjælelige liv i mange henseender hører nøje sammen, vil en udvikling af legemet ogsaa medføre en paavirkning af sjælelivet. Det er derfor en selvfølge, at man ved valget af legemsøvelser og i deres anvendelse sørger for at tage det nødvendige hensyn til det sjælelige, saaledes at dette ikke alene ikke svækkes, men saa vidt muligt styrkes.

Men for at børnene kan faa det rette udbytte (baade legemligt og sjæleligt) af gymnastikken, maa denne vælges saaledes, at den er afpasset efter de forskellige aldersklasser, da barnets vækst og hele udvikling medfører, at dets behov bliver forskelligt i de forskellige aldre. Jeg skal ganske kort fremsætte de hovedregler, man i den henseende følger.

De forskellige alderstrins gymnastik.

Naar barnet kommer i skole, kommer det fra sit ubundne liv ind under skolens ordnede arbejde, og for at dette ikke mere

end nødvendigt af barnet skal føles som en tvang, vil man i hele undervisningen søge at lede denne paa en for barnet naturlig maade. Inden barnet kom i skole, har det faaet sin bevægelsestrang tilfredsstillet ved at tumle sig i leg, det falder derfor ganske naturligt, at man i de første skoleaar fortsætter med den, idet man gennem legen efterhaanden vænner barnet til den orden og lyden kommando, som ikke alene det senere gymnastiske arbejde, men ogsaa skolens øvrige arbejde kræver.

Ogsaa for barnets rent legemlige behov passer legen udmærket, idet de rent gymnastiske øvelser vil være for trættende, da barnets hjerne ikke er vant til og heller ikke har godt af at arbejde anstrengt, og dets nerver og muskler ikke er i stand til at udføre lokaliseret muskelarbejde.

Da barnet samtidig i denne periode vokser meget, maa det ikke ved anstrengende legemsøvelser hemmes i væksten, man skal tværtimod søge at fremme denne ved at lette vævene tilførslen af næringsstoffer, og da disse afgives til de forskellige væv af blodet, anvender man saadanne lege, der sætter store muskelomraader i bevægelse, hvilket f. eks. er tilfældet med de fleste skolelege.

Efterhaanden som børnene vokser til, forandrer gymnastikken karakter, idet legen mere og mere indskrænkes, medens de egentlige gymnastiske øvelser tager overhaand, saaledes at gymnastikken for børn i 10-aars alderen kun af og til indeholder en enkelt leg.

Ved denne alder vil skolearbejdet allerede have haft tid til at gøre sin for holdningen uheldige indflydelse gældende, saa at man maa begynde paa særlige øvelser for holdningen (spændbøjninger). Da musklerne endnu er spinkle, kan man kun anvende lettere redskabsøvelser, hvorimod løbe- og springøvelser kan øves, og de kan dyrkes ret længe ad gangen, da børnene i denne alder har stor udholdenhed ved mindre kraftige øvelser.

Naar muskeludviklingen ved 13-aars alderen tager fart, begynder man at øve de kraftigere redskabsøvelser, som man kan fortsætte med resten af skoletiden, idet der dog maa vises nogen forsigtighed, medens eleverne er i overgangsalderen, hvor særlig hjerte og lunger udvikles stærkt, og legemet derfor ikke godt taaler længe vedvarende og samtidig kraftige øvelser.

Overanstrengelse.

Medens man i de første skoleaar sjældent behøver at være bange for, at børnene aandelig overanstreges, saa hænder det senere, f. eks. henimod en eksamen, eller blot paa et tidspunkt, hvor enten den legemlige eller aandelige ligevægt er forstyrret. Det kan være enkelte elever, eller, som undertiden i overgangsalderen, næsten alle eleverne i en klasse, der efter nogle timers under-

visning er matte, og skønt de saa faar gymnastik, møder de til den næste time endnu mattere. Gymnastikken virker saaledes ikke altid opkvikkende, da ogsaa den i høj grad kan stille krav til hjernen.

Har eleverne i flere timer haft teoretiske fag, hvor de har maattet arbejde anspændt med hjernen, saa vil derved ogsaa muskler og bevægenener have sværere ved at lystre ordre; der vil derfor af eleverne fordres en meget større indsats af vilje for at udføre de øvelser, der falder dem lette, naar de er aandelig friske. Det viser sig saaledes, at gymnastikken ikke saa absolut altid danner en modvægt til de teoretiske fag, men at den, naar hjernen i forvejen er trættet, ikke alene ikke virker forfriskende paa denne, men tværtimod tynger den yderligere.

Man bør derfor ikke lægge gymnastiktimerne lige efter en række for hjernen anstrengende timer; men da timeplanen er afhængig af lokaler og lærere, vil det være umuligt at gennemføre, at eleverne møder friske til gymnastiktimerne; læreren maa da i sit valg af øvelser sørge for, at saa faa som muligt af disse stiller krav til hjernen, enten ved at skulle udføres særlig hurtigt og præcist, eller ved at øvelsen i sig selv er indviklet. Man anvender derimod helst øvelser, der er simple i udførelsen, og som sætter temmelig store muskelpartier i bevægelse.

Bad.

Enhver gymnastiktime bør slutte med et koldt bad, da en fornuftig hudpleje hører med til den legemlige opdragelse, og man ved at anvende kolde bade bliver mere modstandsdygtig mod forkølelsessygdomme. Den pludselige afkøling ved styrtbadet vil desuden pirre nerverne paa en saadan maade, at man føler sig forfrisket og møder med større lyst til arbejdet bagefter. Det *kolde* bad er dog ikke tilstrækkeligt, naar huden skal holdes ren, man maa derfor af og til tage varmt bad. Thi dersom huden ikke holdes ren, vil dens porer være forhindret i at lade de affaldsstoffer passere, som det normale stofskifte fordrer; og det vil have en skadelig indflydelse paa ens hele legemlige befindende, om disse gifte faar lov til at opholde sig i blodet.

Endnu skal jeg blot tilføje et par bemærkninger om forsømmelser.

Forsømmelser.

Det hænder af og til, at en elev faar en eller anden lille svaghed, enten det nu er et saar eller anden ydre beskadigelse, der kræver nogen forsigtighed, eller det er hovedpine, hjertebanken eller lignende. Det er i saadanne tilfælde ikke altid nødvendigt, at eleven fuldstændig fritages for gymnastik, idet han

ofte uden gene kan være med til de fleste øvelser. Saaledes kan elever føle svimmelhed efter øvelser, hvor de en lille tid har hovedet nedad, det kan undertiden ogsaa give dem hovedpine, ligesom et lidt stærkt løb eller kraftige spring kan give hjertebanken; eleven bør da ikke deltage i disse øvelser, eller kun gøre dem i en afdæmpet form eller i ganske kort tid, hvorimod det vil være synd mod eleven at berøve ham al gymnastik paa grund af en saadan enkelt lidelse.

I alle den slags lettere tilfælde vil gymnastiklæreren have let ved at skønne over, hvilke øvelser eleven kan taale, og hvilke han bør undgaa. I mange tilfælde bør lægen raadspørges, og denne vil da i sin »attest« kunne meddele skolen sygdommens art og omfang, saaledes at skolen kan tage tilbørligt hensyn til eleven.

Om tilsyn med børn.

Nogle vejledende bemærkninger af skolens læge,
Dr. med. P. Lorenzen.

Som læge, og særlig naar man som saadan har meget med børn at gøre, kan man ikke undlade at se, at den omhu, som forældre i reglen gerne vil vise deres børn, ofte ikke er forbundet med tilstrækkelig forstaaelse af, hvad det kommer an paa i den daglige behandling af et relativt sundt barn.

Ogsaa for det helt sunde barn har det betydning, at klæde-dragt og føde, hvile og bevægelse, formaninger og adspredelser tildeles i en skønsom form og mængde og efter en fornuftig plan, afpasset efter hvert barns individualitet.

I langt højere grad er dette naturligtvis tilfældet, naar barnet ikke er helt rask; og paa et ret stort procenttal af nutidens børn i en hovedstad er der noget at udsætte fra lægernes side i hen-seende til helbredstilstand. Nervøsitet og lettere kroniske fordøjelsessygdomme samt rheumatiske lidelser træffer lægen overordentlig hyppig uden at der i hjemmet haves forstaaelse af barnets tilstand og tages noget hensyn dertil. Ogsaa de ganske lette akutte lidelser, f. eks. en ganske let halskatarrh med lidt feber, en lille akut fordøjelsesforstyrrelse forekommer hyppigt, uden at barnet selv er fuldt klar over, at han er syg; men forældrene bør have øjet aabent for dette, thi selv om der ikke er nogen grund til at iværksætte en egentlig behandling af saadanne lidelser, bør der dog tages nogle ganske smaa hensyn dertil. Det er meget ofte hændet mig, at jeg har kunnet paavise en saadan let sygdom en dag, hvor et af mine børn har været hvad man kalder uartig, gnavent, drillevornt eller lignende. Jeg har i det hele gjort mig til princip altid at søge en saadan naturlig aarsag saavel til en saadan akut forandring i barnekarakteren som til en kronisk lidelsestilstand som forklaring paa, at et barn er nervøst, pirreligt, drillesygt.

Naturligvis er det altid rigtigt, naar man har anelse om, at barnet er sygt, da at raadføre sig med en læge, men baade kan man ved en fornuftig, almindelig hygieinisk behandling af barnet

bidrage til at forebygge udviklingen af de omtalte kroniske lidelser og ofte helbrede eller i det mindste bøde paa de engang opstaaede. Hvor forstaaelsen er til stede hos forældrene af, hvor vigtigt det er at sørge for barnets legemlige velbefindende, naar man forlanger, at det skal passe sit arbejde og opføre sig ordentligt, opstaa der imidlertid ofte en tilbøjelighed til at tale med deres børn om disse smaa ildebefindender og lære dem at lægge mærke til alt saadant, og tilskrive det en betydning, som det ikke bør have for barnet selv. Barnet bliver derved ikke blot pylrevornt, men ogsaa sygelig opmærksom paa ting, som det mangler alle betingelser for at opfatte i rette maalestok. Forældrene bør vaage med den største omhu over børnenes helbred, men børnene burde helst ikke ane noget derom.

Hvad angaar klædedragten bør hovedprincippet være det, at de dele af legemet, som skal være beklædte, bliver det saa ligeligt som muligt — den inderste uldtrøje bør f. eks. naa fra halsen helt ned over maven og ikke være for kort, hverken foroven eller forneden. Naar barnet er rask, saa vel som naar det lider af en kronisk sygdom, bør man vogte sig for altfor tyk paaklædning — hellere en fornuftig hærkning end forpyrling. Hermed være dog ikke sagt, at ikke en lidt varmere beklædning af et lidende organ (f. eks. mave eller bryst), naar et saadant kan paapeges, ikke stundom kan være meget fornuftig, men saa bør det ogsaa være fornuftigt anordnet; ikke som en klat vat paa brystet eller underlivets forside, men et helt mavebælte eller en brystbeskytter (tyndt lag vat eller flonel helt rundt om bryst eller underliv).

Hvad føden angaar, begaas der ofte store fejltagelser, dels i henseende til kvaliteten af maden og dels i henseende til regelmæssigheden af maaltiderne. Barnet bør have et ordentligt, nogenlunde solidt morgenmaaltid (mælkebrød, grød, øllebrød eller lignende) og ikke te eller kaffe. Det bør have »skolemaden« i passende mængde og helst under en nogenlunde appetitlig form, indpakket saaledes, at den ikke for let bliver tør. Bedst var det naturligtvis, at barnet fik sit middagsmaaltid lige ved hjemkomsten fra skolen; kan dette ikke ordnes, bør det have et mellemmaaltid, og da bør der helst være et passende tidsrum, inden det spiser middagsmad. Endelig bør man ogsaa søge at danne sig et begreb om den passende kvantitet af føde; mange forældre glæder sig over, at deres børn spiser en uforholdsmæssig stor mængde (har en »god« appetit); dette er ofte netop tegn paa en sygelig sultforømmelse, og disse børn gør man snarest skade ved at overlæsse deres i forvejen svage fordøjelse med en langt større mængde, end den kan fordøje. Lidt »slikkeri« er naturligvis ingen skade til, men børn, som dagen igennem har lejlighed til selv at købe saadant, skader deres fordøjelse derved, at der ikke bliver tilstrækkelig ro for maven til imellem de forskellige gange, der spises, at bearbejde, hvad der er budt den.

Børnenes hvile er meget vigtig. Børn bør helst sove ca. 10 timer; de bør helst tidlig i seng, for at de kan komme op saa betids, at der er tid om morgenen til at faa maaltidet i ro, faa forberedt sig til skolegangen og helst faa afføringen besørget, inden de forlader hjemmet; ellers glemmes det let i dagens løb, eller der er ikke lejlighed til at faa det besørget, naar trangen dertil melder sig. Det er forbavsende, hvor mange børn der gaar dagevis uden at have haft afføring, og det falder hyppig ikke forældrene ind at søge grunden til barnets paafølgende gnavenhed og utilpashed i denne omstændighed, ja, de ved maaske ikke engang besked med, at barnet ikke har passet sin afføring.

Bevægelse og navnlig i frisk luft trænger barnet til, og er skolevejen ikke ret lang, maa der bødes derpaa ved spadsereture; men her er der ogsaa ofte grund til at gøre opmærksom paa, at bliver en saadan for lang, saa at barnet kommer hjem udaset og dødtræt, har man skudt over maalet, og da er det et spørgsmaal, om man har gjort mest skade eller gavn.

Formaninger bør altid gives under en saadan form, at barnet selv forstaar berettigelsen af dem, og de bør gives under en passende indtrængende form, som staar i forhold til forseelsen.

Adspredelser trænger børn ogsaa til, i det mindste lige saa meget som voksne, men man begaar en stor synd ved at byde børn den samme slags fornøjelser som voksne. Navnlig saadanne, som foregaar om aftenen, og hvortil tiden maa tages fra nattesøvnen, bør indskrænkes til kun at bydes undtagelsesvis, og da helst aftenen før en fridag, hvor der saa er mulighed for, at søvnen kan forlænges noget den paafølgende morgen. Børn har næppe skade af lette psykiske indvirkninger, saasom teaterforestillinger eller fortællinger, der kan sætte deres fantasi i bevægelse, men kraftigere indvirkninger, saasom spøgelses- og røverhistorier, tror jeg, at man ikke bør byde for meget af; i det mindste er der mange børn, paa hvilke sligt gør saa stærkt et indtryk, at erindringen om det hørte paatrænger sig dem ved enhver lejlighed; og naturligvis navnlig om aftenen i mørke og stilhed. Det kommer derved til at forkorte og forstyrre den naturlige, rolige, trygge nattesøvn. At skaffe børn en sund, tryk søvn er i det hele en meget vigtig ting. Man kan bidrage til dette, ikke blot ved at sørge for, at deres sind er i ro, men ogsaa ved indretningen af deres leje. Dette bør være fladt og ikke for blødt, altsaa uden underdyne; til at lægge under hovedet bør der kun være en lille hovedpude eller en rund pølle. Selv paa et saadant leje indtager børn imidlertid alle mulige hvilestillinger, skiftende fra den ene til den anden. Det kræver for de fleste mennesker nogen øvelse under søvnen at indtage stillingen lige paa ryggen som dog i længden er den, der giver den bedste hvile; man bør derfor jævnlig øve børnene i at indtage denne stilling, naar de lægger sig til ro. Lad saa barnet

sove saa længe som muligt, men sørg for, at det kommer ud af sengen, saa snart det vaagner. Enhver driven og »snuen« i sengen, efter at det er vaagnet, er absolut ingen nytte til og medfører let adskillige uvaner, som det bør beskyttes imod.

Om tilsyn med børns tænder.

Nogle vejledende bemærkninger af cand. pharm.
tandlæge Axel Svendsen.

Det er formentlig ikke ubekendt, af hvor stor betydning en gennemført rationel mundhygiejne og tandpleje er for den almindelige sundhed. Daarlig tygning af føden giver ufuldstændig fordøjelse og deraf følgende daarlig ernæring. I tidens løb opstaar fordøjelsessygdomme, ligesom hele organismen svækkes ved ufuldstændig tilført ernæring. Særlig vigtig er det at bevare tænderne i god stand i barnealderen, saa at de frembyder et godt tyggeapparat, da det legeme, der befinder sig i udvikling, trænger til mere fuldstændig ernæring end det fuldt udviklede. Det første, den moderne læge, som er specialist i fordøjelsessygdomme, gør, er at sende sine patienter til tandlægen for først og fremmest at være sikker paa, at de har et godt tyggeapparat, thi ellers er han i reglen magtesløs.

Der er ingen tvivl om, at tandcaries er den hyppigste af alle sygdomme og tillige den mest smitsomme.

I følge undersøgelser foretagne i København dels paa børn fra kommunens skoler og dels paa børn fra bedre privatskoler, viste det sig, at tandsygdomme fandtes hos 93 % af børnene fra kommunens skoler og paa 80 % af børnene i de private skoler. Dette er en kendsgerning, som vi ikke kan komme uden om. I følge undersøgelser i udlandet ser det ogsaa sørgelig ud der. I Hamborg er 96 %, i Ungarn 87 % og i England 77 % af børnene mere eller mindre tandløse. Hos Englænderne, hvor der allerede i nogen tid har været ansat tandlæger ved skolerne, er tallet lavest. Ikke alene giver daarlige tænder et daarligt tyggeapparat, og daarligt tygget er daarligt fordøjet, men de hule carierede tænder huser tillige et utal af bakterier og gærsvampe, som blandes med føden, og derfor vil der stadig være et baade mekanisk, kemisk og infektiøst moment til stede til udviklingen af mave- og tarmkatarrh, som derfor ogsaa indfinder sig tidligere eller senere.

At dette ikke blot er teori, men en praktisk erfaring tillige,

ser man bedst af, at mange patienter med daarlig mave og tarmkanal efter at have passeret alle mulige kursteder uden nytte, først bliver helbredede, naar de har faaet et godt tyggeapparat. Ved siden af denne fare for fordøjelsesorganerne rummer de carierede tænder i deres hulheder differitibaciller, tuberkelbaciller, almindelige betændelsesbakterier, mikroberne for den hæslelige og farlige sygdom aktinomyose (der ligner tuberkulosen og hyppig tager udgang fra tænderne) og mange andre bakterier. Saaledes bliver de hule tænder udrugningssteder for mikrober, der dels kan medføre farlige almindelige infektioner, dels lokale betændelser (i kæberne og halskirterne), der kan være meget ubehagelige.

Man kunde nu spørge: hvorfor er tænderne saa daarlige nuomstunder?

Svaret herpaa er, at tandcaries er en kultursygdom. Vore tænder degenererer. Forfinelsen af maaltiderne faar ikke blot betydning derved, at tyggeredskaberne øves mindre, hvorved de bliver daarligere udviklede, men ogsaa ved retternes kemiske sammensætning. Afskalningen af kornet gør brødet fattigt paa kalk, ligesom fodringen af kreaturerne ogsaa er anderledes end tidligere, hvilket altsammen berøver tænderne deres vigtigste bestanddel: kalken. Den forholdsvis bløde føde, vi nyder, gør, at resterne lettere bliver siddende imellem tænderne og fremkalder gæring, hvorved der dannes syrer, som opløser emaljen, det beskyttende dække for tandbenet. De meget høje eller lave varmegrader, hvorved føde og drikke indtages, bidrager ogsaa deres til tændernes ødelæggelse. Naar der er blegspot, engelsk syge eller andre konstitutionssygdomme til stede, gaar destruktionen som bekendt særlig hurtig for sig. Og begge disse aarsagsmomenter finder vi ligeledes overordentlig udbredte i moderne civiliserede samfund.

Af alt dette fremgaar bestemt, at tandcaries er umaadelig udbredt og er af en saa stor betydning i forskellige sygdommes aarsagsforhold, at der kræves særlige foranstaltninger imod dens udbredelse.

Hvori skal nu disse foranstaltninger bestaa?

Først og fremmest maa vi huske paa, at al hygiejne hviler paa renlighed, som saaledes ogsaa er det vigtigste moment i tandhygiejnen. Til at holde tænderne rene er tandpulver absolut nødvendigt. De fleste mennesker begaar den fejl at bruge intet eller for lidt tandpulver. Man skal bruge meget tandpulver, saa at man er vis paa, at det ikke blot bliver en illusion, at man børster med pulver. Omtrent en teskefuld pulver for hver rensning vil være passende, og som saadant kan fældet kridt anbefales. Det faas paa apoteket eller hos en materialist og kan for velsmagens skyld tilsættes pebermynteolie eller et andet velsmagende corrigens. Man bør helst børste med det tørre pulver, som da suger slimen af tænderne og rens dem. Børstningen maa ske paa langs af tænderne, ikke paa tværs, ligesom man

vilde rense en kam. Børstningen bør begynde, saasnart barnet kan bruge en børste; før den tid bør tænderne renses ved af-tørring med en blød klud. Dernæst bør man sørge for, at der aldrig i munden findes noget, der vanskeliggør eller umuliggør rensningen. Dette gør alle rødder og hule tænder. Derfor er det rigtigt, at alt, hvad der kan kureres, plomberes, og alt andet, som ikke kan plomberes, trækkes ud. For at holde tænderne i kondition, skal de benyttes; man maa derfor skifte med tygnin-gen i begge sider. Har man en øm tand, bevirker dette, at tygningen til den side suspenderes, og derved forfalder tænderne. Tandsygdomme er meget smitsomme, saa at en syg tand straks smitter de andre, hvis den ikke bliver kureret, 3: plomberet eller fjernet. En meget udbredt antagelse er det, at kun de blivende tænder bør plomberes, derimod ikke mælketænderne. Dette er en stor vildfarelse. Mælketænderne bør ligesaa fuldt plomberes og renses som de blivende. Barnet har jo i lang tid kun sine mælketænder som tyggeapparat; er de daarlige, da kan det jo ikke tygge sin føde i den allervigtigste udviklingsperiode. Ligesaa skiftes tænderne jo ikke paa engang; en lang periode staar mælke-tænder og blivende tænder side om side i munden, og de daar-lige mælketænder vil smitte de blivende, efterhaanden som de bryder frem. Derfor maa mælketænderne konserveres fuldt saa godt som de blivende tænder.

Ingen sygdom kan forholdsvis i saa lang tid forblive upaa-agtet som tandcaries, idet den i begyndelsen er vanskelig at opdage for den, der ikke kender forløbet, da den udvikler sig skjult og først manifesterer sig ved den indtrædende smerte. Tillige er det umuligt for lægfolk at undersøge deres børns tænder, idet hullerne jo kan opstaa paa de flader, der vender bag til og imellem tænderne, hvilke huller kun kan opdages ved hjælp af særlige instrumenter som sonder, spejle o. s. v.

Ligesaa er det meget vigtigt i den periode, hvori tandskiftet foregaar, at det bliver passet, at dette foregaar rigtigt, saa at tandrækken bliver saa fuldkommen som mulig. Derfor er et regelmæssigt eftersyn af børnenes tænder (ligesom af voksnes), højst gavnligt og nødvendigt, for at det straks kan blive opda-get, naar de er angrebne. Institueres behandling i tide, da vil denne kunne foretages uden smerte, og faren for smitte er afværget.

Lærerpersonalet:

- Hr. *A. C. Andersen*, cand. phil.: Dansk, Regning.
 Frk. *V. Bendz*: Geografi, Sløjd, Skrivning.
 Hr. *G. Christensen*, mag. art.: Dansk, Latin, Historie, Sang.
 Frk. *I. Christiansen*: Sløjd, Skrivning.
 Hr. *A. Dam*, mag. art.: Dansk, Engelsk, Fransk.
 Hr. *K. Didriksen*, eksam. lærer: Naturhistorie, Geografi, Fysik, Dansk, Gymnastik, Sang.
 Hr. *H. Egeby*, stud. mag., eksam. lærer: Regning.
 Frk. *G. Gertner*: Tegning.
 Hr. *H. A. Hald*, inspektør: Regning, Matematik, Fysik, Naturhistorie.
 Hr. *A. Hærning*, kunstmaler: Tegning, Skrivning.
 Hr. *H. Høffding*, mag. art.: Historie, Dansk.
 Frk. *E. Jensen*: Dansk, Regning, Skrivning, Historie.
 Hr. *A. Budtz-Jørgensen*, løjtnant: Gymnastik, Sløjd.
 Fru *E. Jørgensen*: Tysk.
 Hr. *Lautrup-Jørgensen*, stud. mag.: Regning, Matematik, Fysik.
 Hr. *Kr. Kofoed*, stud. mag.: Regning, Naturhistorie.
 Hr. *C. Lambek*, cand. phil., forfatter: Dansk.
 Frk. *N. Lønborg*: Sløjd, Gymnastik.
 Hr. *C. Riisgaard*, cand. teol.: Religion.
 Frk. *I. Rubin*: Sløjd, Gymnastik.
 Frk. *U. Starcke*, cand. phil.: Fysik.
 Hr. *C. N. Starcke*, dr. phil., forstander: Historie, Geografi, Sundhedslære.
 Hr. *H. Sveistrup*, cand. phil.: Tysk, Engelsk, Fransk.
 Hr. *K. Vedel*, cand. mag.: Gymnastik, Naturhistorie.
 Hr. *C. Wang*, cand. mag.: Geografi.
 Hr. *A. Worms*, rigsdagsstenograf: Stenografi.
-

Undervisningen.

Lektionsplanen har været ordnet som de foregaaende aar. Hver lektion varer 40 minutter, hvorefter der er 5 minutters ophold. Midt paa dagen er der en hel time fri fra 11¹⁰—12¹⁰ for 1.—7. klasse; 8., 9. og 10. klasse har haft deres fritime timen før. 1.—5. klasse har haft gymnastik hver dag, 6.—10. klasse 5 gange ugentlig. Efter hver gymnastiktime har eleverne faaet styrtebad, om sommeren koldt, om vinteren mildt tempereret. I styrtebadet har dog 1ste klasse ikke deltaget før hen paa foraaet. I maanederne August—September og fra 1ste April har samtlige klasser haft sport i overensstemmelse med programmet.

I engelsk har 10. klasse været delt i to hold.

Ugentlige lektioner i de enkelte fag:

	Gymnastik	Dansk	Sløjd	Tegning	Skrivning	Regning	Naturfag	Religion	Geografi	Historie	Tysk	Engelsk	Fransk	Latin	Matematik	Stenografi	Sang
1. klasse . . .	6	6	6	2	4	4	1	1	1	1							2
2. — . . .	6	6	6	2	4	4	1	1	1	1							2
3. — . . .	6	6	6	2	4	4	2	2	2	2							2
4. — . . .	6	8	6	2	5	4	3	2	2	2							2
5. — . . .	6	8	6	2	4	5	4	2	2	2							1
6. — . . .	5	6	4	2	3	5	4	2	2	2	2	4					1
7. — . . .	5	5	2	2	2	5	4	2	2	3	5	4					1
8. — . . .	5	5	2	2	2	2	5	1	2	3	5	4			4	3	
9. — . . .	5	5		2		2	5		2	2	4	3	6	6	6	2	
10. stud. . . .	5	4				2	5		2	2	4	2	6	6	6	1	
10. real . . .	5	2				2	5		2	1	4	5	6				
Ialt:	55	61	38	18	28	37	34	13	18	21	20	22	18	12	16	6	11

Lærernes beretninger om undervisningen.

Iste klasse A og B.

Gymnastik. (N. Lønborg).

Enkelte lette gymnastiske øvelser eller lege. Tovtrækning, væddeløb o. l.

Dansk. (E. Jensen).

Undervisningen ledet og fortsat under samtale om tegninger, billeder og genstande. Formålet var at lære barnet frimodigt og naturligt at fortælle, hvad det saa, i korte smaasætninger, der ofte bagefter læstes paa vægtavlen, og at lære det at læse smaa-fortællinger og beskrivelser, som var nøje knyttede til billeder og ikke indeholdt vanskelige ord eller sætninger.

Fremgangsmaaden som de tidligere aar.

Træsløjd. A-klassen. (I. Rubin).

Længdesavning i de første maaneder, maaltagning og brug af vinkel samtidig dermed for fra først af at søge at give eleverne interesse for akkuratesse. De pinde, de har savet og som har været gode, har de bagefter brugt til regning. Tværsavning og skraasavning er de næste ny øvelser, og de bliver brugt til nye og mere udviklede ting som: vindsler og klodser af forskellig form.

Lersløjd. A-klassen. (I. Rubin).

Tærninger og prizmer er maalet for arbejdet indtil paaske. Hver dreng faar sit nummer paa klodsen, saa de efter at klodserne er bleven brændte er sikre paa hver at faa sine egne tilbage. Efter paaske begynder eleverne at udrulle leret, liniere det i kvadrater paa 1 cm. og arbejde efter de lettere modeller.

Træsløjd. B-klassen. (I. Christiansen).

Længde- og tværsavning, maaltagning, maalafsætning og brug af vinkel forklaret og indøvet.

Lersløjd. B-klassen. (I. Christiansen).

Eleverne har dannet klodser af forskellig form og størrelse og derved lært at behandle leret. Den sidste del af aaret er der forsøgt at rulle ler ud, at kvadrere dette og deraf danne lettere geometriske ting.

Tegning. (G. Gertner).

Ved begyndelsen af skoleaaret øvedes udelukkende lineal-tegning: eleverne fremstillede flader af bestemt størrelse ved hjælp af lineal og centimetermaal, og delte disse med rette linier.

De har lært om lod- og vandrette linier i forhold til skraa stillinger. Disse øvelser er foregaaet dels paa klassesetavlen, dels paa papiret med letfattelige figurer; de saaledes fremstillede flader er paa papiret farvet i enkelte farver: gult, rødt, blaåt og grønt, for at indøve brugen af pensel og vandfarve.

Disse øvelser har tilsigtet at gøre eleverne fortrolige med de forskellige hjælpemidler, og vænne deres hænder til brugen af disse. Efter juleferien tegnede eleverne efter udstoppede fugle, legetøj og tavlefortegninger, senere øvedes penslaftryk og pensel-tegning efter blomster og blade i stor udstrækning.

Skrivning. (E. Jensen).

Undervisningen nøje knyttet til dansk- og regneundervisningen. Indøvet er tal og det store og lille alfabet skrevne med kridt paa vægtavlen og med blyant i bøger, linierede efter Vodders system. Bogstaverne er dels øvet enkeltvis, dels sammenhængende som ord og sætninger.

Regning. A-klassen. (E. Jensen).

De første tre maaneder af aaret brugt til at indøve talbegreberne indtil 10, som hjælpemidler anvendtes tegninger paa vægtavlen og lerklodser, hentede fra lersløjd.

Derefter udvidedes langsomt børnenes kendskab til tal indtil 20, og deres kendskab til og færdighed i de fire regningsarter søgtes fæstnet. Som hjælpemidler anvendtes foruden de tidligere: kolorerede firkanter, som børnene selv kolorerede og ordnede i rækker og figurer. Haand i haand med den mundtlige regning førtes smaa regnskaber paa vægtavlen.

Regning. B-klasse. (H. Egeby).

De 4 regningsarter med tal til 20 er indøvet jævnsides. Ved undervisningen er anvendt de lerklodser, børnene selv har lavet. Skoletavlen er benyttet meget for at anskueliggøre, ligesom eleverne her har øvet sig i talskrivning og fremstilling af smaa opgaver.

Naturfag. (H. A. Hald).

Farver, former, tilstandsformer. Vandets 3 tilstandsformer. Samtale om hvad der umiddelbart ses paa himlen. Bevægelsesarter. Øvelser med en spirekasse. Almindelige egenskaber ved dyr ud fra iagttagelse.

Religion. (C. Riisgaard).

Abraham, Isak, Jacob, Josef og begyndelsen af Moses historie indtil udfrielsen fra Ægypten er gennemgaaet og genfortalt af eleverne.

Geografi. (V. Bendz).

Amager, Fanø, Læsø samt nogle kort fra København og Københavns omegn er gennemgaaede og tegnede.

Historie. (E. Jensen).

Med udgangspunkt fra Absalons statue paa Amagertorv har vi ved hjælp af billeder og dertil knyttet samtale og historiske fortællinger foretaget en vandring i København.

Hensigten var at samle børnenes interesse om de bygninger og statuer, vi fandt paa vor vej, og de mænd, hvis navne var knyttede dertil. Samtidig har vi hørt lidt om, hvordan byen saa ud paa Absalons tid og paa den tid, da voldene stod.

Som grundlag og støtte har jeg benyttet C. N. Starcke: En vandring gennem København.

Sang. (G. Christensen).

En del børnesange og legetekster foruden nogle fædrelandsange lærte.

2den klasse A og B.*Gymnastik.* A-klassen. (N. Lønborg).

Flere lette gymnastiske øvelser, hvori drengene har let ved at fatte den rette form. Ofte deles klassen i troppe under tropførere. Stadig megen leg.

Gymnastik. B-klassen. (I. Rubin).

Som 2den A.

Dansk. A-klassen. (E. Jensen).

Fremgangsmaaden i alt væsentligt som de foregaaende aar. Gennemgaaet er tidligere aars stile, Lambek: Billeder og

Historier, desuden fortællinger, digte og billeder i Slomanns og H. Jessens Læsebog I og Schneekloths Læsebog II.

Desuden øvet stilskrivning med den samlede klasse en gang om ugen, og de saaledes fremkomne smaafortællinger er anvendt til hurtiglæsning.

Vanskelige eller sjældnere ord er skrevne¹ delte paa vægtavlen, og der er dannet smaasætninger om dem, anvendt til hurtiglæsning.

Dansk. B-klassen. (C. Lambek).

Klassen har læst Slomanns Læsebog I, Lambek: »Billeder og Historier«, Halvdelen af Schneekloths Læsebog II. Alle billeder analyserede. En del genfortællinger, enkelte af dem i forbindelse med tegninger. Stil 1 gang ugentlig over billeder, de trykte stilhistorier benyttede til hurtiglæsning. I slutningen af skoleaaret repetition (hurtiglæsning) af »Billeder og Historier«.

Træsløjd. A-klassen. (N. Lønborg).

Længdesavning, tværsavning, skraasavning, udboring og sammensætning af træstykker ved hjælp af søm.

Træsløjd. A-klassen. (I. Christiansen).

Der er arbejdet videre paa de øvelser, der er forsøgt i 1ste klasse i fjor. Søm, hammer, bor og kniv er kommet ind som nye øvelser og nyt værktøj.

Lersløjd. B-klassen. (I. Rubin).

Fortsat paa samme maade som i 1ste klasse. Efter jul har eleverne lært at tegne efter modellerne, saaledes at de i de sidste maaneder arbejder efter deres egne tegninger.

Lersløjd. B-klassen. (I. Christiansen).

Der er arbejdet efter Vodders modelserie. Eleverne er efter jul begyndt at tegne modellerne, for at lære nøjagtighed og for at fremme forstaaelse af samlingen af de forskellige modeller.

Tegning. (G. Gertner).

Tildels samme opgaver som i 1ste klasse, kun af en noget vanskeligere art. Klassen øver saaledes tegning paa fri haand af rette linier i bestemte figurer efter fortegninger paa kassetavlen; tegningerne farves med vandfarve i forbindelse med øvelserne i penseltegning efter planter.

Skrivning. A-klassen. (I. Christiansen).

Den første del af skoleaaret har eleverne udelukkende skrevet med blyant. Senere er forsøgt med pen og blæk. Der er skrevet ord og sætninger efter elevernes forslag.

Skrivning. B-klassen. (V. Bendz).

Den første halvdel af aaret er der kun benyttet blyant. Efter jul begyndte de fleste af eleverne at skrive med blæk i bøgerne med de smaa kvadrater. Enkelte ord og senere ogsaa kortere sætninger efter elevernes eget valg er skrevet.

Regning. A-klassen. (H. Egeby).

Det første halvaar er benyttet til at bibringe eleverne god forstaaelse af talværdier og væsentlig addition og subtraktion af tal under 100. Forstaaelsen af multiplikation og division har krævet meget arbejde, og alle opgaver er bleven konkret fremstillet af børnene selv ved hjælp af kvadreret papir og kulørte blyanter eller paa skoletavlen. Tallene kendes og kan skrives til 1000. Alt som hovedregning.

Regning. B-klassen. (A. C. Andersen).

Sammenlægning og fradragning af tal under 1000 er indøvet. Den første halvdel af multiplikationstabellen er praktisk indøvet og lært. Antal under 100 er delt mellem 2, 3, 4 og 5.

Naturfag. A-klassen. (H. A. Hald).

Repetition og lidt udvidet gennemgang af farver, former og tilstandsformer. Blandinger, opløsninger, filtration og inddampning. Undersøgelse af faste legemer. Længdemaaling med et maalenavn. Samtale om himlens fænomener ud fra iagttagelse. Samtale om skovens dyr, øvelser med spirekasse og iagttagelse af løvspringsfænomener.

Naturfag. B-klassen. (K. Didriksen).

Farvelæren og formlæren repeteret. Samtalt om og gjort forsøg angaaende tilstandsformer og forskellige egenskaber ved faste legemer, pulverisering og filtrering, opløsning og inddampning, smeltning og størkning. Vægtstangsprincippet og vejning. Desuden er samtalt om en del af skovens dyr og foretaget spiringsforsøg.

Religion. (C. Riisgaard).

Jødernes historie fra udfrielsen af Ægypten til Salomos død. Fremstillingen er samlet om de store personligheder som Gideon, Samuel, Saul, David og Salomo.

Geografi. (K. Didriksen).

Tegning af smaa kort og gennemgang af »Danske Smaaøer«.

Historie. (G. Christensen).

Sten-, bronze- og jernalderen gennemgaaet — lidt nordisk mytologi og dansk sagnhistorie fortalt. Stoffet er i slutningen af aaret læst i skolens fremstilling »Vore Forfædre«.

Sang. (G. Christensen).

En del fædrelandssange — et par i tilslutning til historieundervisningen og almindelige sange lærte udenad.

3die klasse A og B.*Gymnastik.* A-klassen. (K. Vedel).

Arbejdet er for en stor del foregaaet i troppe under egne troppførere, og der har været lagt vægt paa at tropsøvelserne samtidig har omfattet saavel spring som hævøvelser og øvelser for kroppens muskulatur. Ofte har eleverne været samlede under kommando, dels for at indøve nye øvelser, dels for at kontrollere hvad der er lært i troppene. Leg har ofte været anvendt til afveksling og opmuntring.

Gymnastik. B-klassen. (K. Didriksen).

Eleverne har interesseret sig meget for fritstaaende øvelser, og disse er øvede i ret betydeligt omfang, tillige med øvelser i gang og løb. Af redskabsøvelser er særlig hævspring i tov over bom, armgang og forlængsopsving i bom og snoning i stige drevet med stor iver; desuden er øvet højde- og bomspring. Forskellige lege er af og til brugt som afslutning paa timerne.

Dansk. A-klassen. (C. Lambek).

Gennemgaaet er: Slomanns Læsebog II, største delen af Bondesen og Westergaards Læsebog I. Hurtiglæsning: »Billeder og Historier«, alle stilhistorier fra tidligere aar. I sidste halvdel af aaret er Slomann I og Schneekloth II repeterede som hurtiglæsning. Alle ny billeder analyserede. Nogle udførlige genfortællinger. Stil (mundtlig og skriftlig) $1\frac{1}{2}$ time ugentlig over billeder. Øvelser i stavelsedeling, sidst paa aaret bogstaveringsøvelser. Orddannelser over opgivne stamord. Skelnen mellem korte og lange vokaler. Underforstaaelse. Tilbageføring af poetiske ordstillinger til naturlig tale.

Dansk. B-klassen. (K. Didriksen).

Slomanns Læsebog Nr. 2 er læst, billederne er analyserede, og en del af versene er lært udenad. Desuden er læst en del af Jessens Læsebog Nr. 1 og »Seks Folkeeventyr«, samlede og bearbejdede for børn af Georg Christensen og Knud V. Rosenstand. Hurtiglæsning er øvet efter C. Lambek: Billeder og Historier.

En time om ugen er anvendt til stilskrivning, og en time til oplæsning. Der er bl. a. læst for klassen: Odysseus (efter M. Pontoppidan), eventyr af H. C. Andersen, Svend Grundtvig og Asbjørnsen; endvidere Niels K. Kristensen: Kolerabarnet og H. C. Andersen: Mit Livs Eventyr, bearbejdet for børn af Knud V. Rosenstand.

Træsløjd. A-klassen. (I. Rubin).

Ikke begyndt nye øvelser, heller ikke lært at bruge nyt værktøj. Fortsat brugen af bredsav og kniv. De større arbejder er blevet samlede med skruer, men da arbejderne gennemgaaende er af mindre størrelse, er søm oftest bleven brugt. Vil en dreng sløjde en ting, der ingen model findes af, maa han først tegne den saaledes, at læreren kan se, om den kan bruges, hvorpaa han arbejder efter sin tegning.

Træsløjd. B-klassen. (V. Bendz),

I aarets løb er der lagt særlig vægt paa savøvelser. Af nyt værktøj er kniven taget i brug til udsmykning af arbejderne.

Modellerne har som regel været efter elevernes egne planer og udkast.

Tegning. (G. Gertner).

I denne klasse er der lagt mere vægt paa brugen af blyant. Eleverne øver tegning paa fri haand af rette og buede linier sammensatte i bestemte figurer, som farves. Alle har tegnet efter naturen, hvortil benyttes blomster, blade, grene, lettere brugsgenstande og tildels udstoppede fugle efter de forskellige elevers lyst og evner. Enkelte lettere perspektiviske opgaver er udført.

Skrivning. A-klassen. (I. Christiansen).

Der er skrevet efter forskrift, tildels ordsprog. Efterhaanden er eleverne vænnet til at skrive sig selv for. De flinkeste har forsøgt at skrive paa enkelte linier.

Skrivning. B-klassen. (V. Bendz).

Sammenhængende skrift er øvet. Forskrifterne har som regel bestaaet af ordsprog og vers, taget fra læsebøger.

Regning. A-klassen. (H. Egeby).

Væsentlig hovedregning. Multiplikationstabellen er indøvet, stadig ved anvendte opgaver, ved hvilke metersystemet særlig er anvendt. Eleverne kan udføre en større addition og subtraktion skriftligt, dog er særlig tallene under 1000 bleven behandlede; multiplikation og division kun som hovedregning.

Regning. B-klassen. (A. C. Andersen).

Talbegrebet er udvidet over 1000. Alle fire regningsarter er indøvet med to- og flerchifrede tal. Behandlingen af smaa brøker er begyndt. Tabellerne er indøvet og lært.

Fysik. (U. Starcke).

Der er foretaget forsøg over varmens indflydelse paa faste, flydende og luftformige legemer; forskellige legemers evne til at lede varmen; strømninger i vand og luft; termometrets indretning og inddeling; den almindelige kuldeblending; frysning af fersk og salt vand med iagttagelse af rumfangsforandringen. Dernæst er fremstillet ilt, kulsyre og brint for saa at vise, hvad der foregaar ved en forbrænding.

Naturhistorie. (K. Didriksen).

Samtale om husets, havens og markens dyr, plantens spiring og vækst. Der er skrevet enkelte fællesstile om nogle af emnerne.

Religion. (C. Riisgaard).

Forjættelserne om Messias og Johannes Døbers historie. Jesu Kristi liv og gerninger er udførlig fortalte og genfortalte; de fleste lignelser er lærte. Endvidere er apostlenes, særlig Paulus historie fortalt i store træk.

Geografi. (C. Wang).

Efter heftet »Danmark« læst Sjælland, Lolland og Falster i en ugentlig time.

Korttegning paa skolen 1 time ugentlig og for nogles vedkommende hjemmetegning.

Geografi. (K. Didriksen).

»Danske Smaaøer« er afsluttet, og Sjælland med omliggende Øer er gennemgaaet. Korttegning i tilslutning hertil er øvet paa skolen.

Historie. (G. Christensen).

Danmarks historie fra vikingetiden til dronning Margrete er

fortalt og senere læst efter skolens »Fortællinger af vor middelalders historie«.

Sang. A-klassen. (G. Christensen).

I denne klasse er der sunget efter bog, mest »Danmarks Melodier«. En del sange er dog ogsaa lært udenad.

Sang. B-klassen. (K. Didriksen).

Sang efter »Børnenes Melodibog« og »Danmarks Melodier«; mange sange er lært udenad. Nodeskrivning og sang efter noter har interesseret eleverne meget.

4de klasse A og B.

Gymnastik. A-klassen. (K. Vedel).

Gymnastikken har været drevet i samme spor, som den var i fra i fjor med afveksling af arbejdet i troppe og samlede under kommando. Øvelserne er blevet noget sværere: der er medtaget nogle, hvor der kræves mere arbejde af eleverne for at give øvelserne den rette form f. eks. udfald og spændbøjning. I troppene er der begyndt saa smaat med hovedspring og spring over buk.

Gymnastik. B-klassen. (A. Budtz-Jørgensen)

Gymnastikken har som tidligere været øvet dels med eleverne samlede under kommando og dels i troppe, idet dog tropøvelser har været mindre anvendt, da eleverne havde vanskeligt ved selv at passe, at øvelserne blev korrekt udførte, hvorfor der ogsaa af redskabsøvelser har været anvendt saadanne, der giver faa fejl ved udførelsen og samtidig sætter mange elever i arbejde ad gangen.

Dansk. A-klassen. (C. Lambek).

Eleverne har læst Slomanns Læsebog III og Kellers Læsebog IV. Som lettere og meget let stof er læst stykker af Bondesen og Westergaard I, Jessen I, »Billeder og Historier«, andre stilhistorier. I aarets sidste halvdel repeteret: Slomann I og Schneekloth II. Stil 2 timer ugentlig, dels (mundtlige og derefter skriftlige) genstandsanalyser, dels diktat efter forudgaaende gennemgang af alle ord, der indeholder vanskeligheder. Biøvelser som i 3. A. $\frac{1}{2}$ time ugentlig oplæsning, $\frac{1}{2}$ t. mundtlige genfortællingsøvelser. Stavning er drevet i ret stor udstrækning. Enkelte oplæsningsøvelser efter forudgaaende forberedelse.

Dansk. B-klassen. (A. C. Andersen).

Slomanns Læsebog 3 er bleven læst to gange og billederne analyserede.

Enkelte historier i F. Christensens Dansk Læsebog I er blevet læst. To ugentlige timer er blevet benyttede til stil efter billeder, en til oplæsning og enkelte til genstandsanalyse.

Træsløjd. A-klassen. (A. Budtz-Jørgensen).

Der har i aar været arbejdet paa at indøve de forskellige former af høvling, hvilket er sket ved klasseundervisning, idet modellerne valgtes saa simple, at opmærksomheden kunde samles om den foreliggende øvelse, og at der gik saa lidt som muligt til spilde baade af tid og materiale, dersom arbejdet første gang mislykkedes. Saa snart færdighed var opnaaet, har den enkelte elev haft lejlighed til selv at vælge model, naturligvis med den indskrænkning, som den enkeltes standpunkt krævede.

Træsløjd. B-kassen. (I. Christiansen).

Eleverne har i det forløbne aar benyttet det samme værktøj som i 3die klasse i fjor; men forsøgt med lidt større og sværere modeller. Eleverne har nogenlunde kunnet følges ad i arbejdet.

Tegning. (G. Gertner).

Tegnet med pensel og farve efter blomster, blade og grene, med blyant efter brugsgenstande, legetøj, klodser og udstoppede fugle. Letfattelige regler for lys og skygge forklarede.

Løvrigt som 3die klasse, kun vanskeligere opgaver.

Skrivning. (A. Hærning).

Da forsøgene i fjor med hr. højskoleforstander Sallings nye skrivemetode faldt meget heldig ud, er denne stadig blevet benyttet ved undervisningen. Dog med de ændringer i skrifttrækkene og de enkelte bogstavers form, som man tid efter anden opdager falder bedre i hånden.

Skrivning er jo en ren haandfærdighed, og det gælder derfor om ikke alene stadig at holde øvelsen vedlige, men ogsaa at finde den naturligste og mindst anstrængende stilling for haanden, og dette mener jeg er naaet ved denne metode.

I hvert fald viser det sig, at børnene meget let og hurtigt tilegner sig de nye skrifttræk og aldrig klager over træthed i haanden.

4de A og B øver skrivning efter forskrift, først de enkelte træk og sammensatte bogstaver, senere efter sætninger.

Regning. A-klassen. (H. Egeby).

De 4 regningsarter med ubenævnte og ensbenævnte tal, flerchifret multiplikator og divisor. Ved divisionen er der gaaet langsomt frem, skridt for skridt, saaledes at eleverne med god forstaaelse kunde bygge paa det lærte. Dansk maal og vægt samt varer som tælles er anskueliggjort, og regning hermed har optaget en stor del af skoleaarets sidste maanedes.

Regning. B-klassen. (Kr. Kofoed).

Tabellerne repeteredes i de første timer. Derpaa indøvedes i alle 4 regningsarter opgaver, som fortrinsvis havde til formaal at fremme regnefærdigheden, men tillige at indøve omtanke ved valg af regningsarten.

Dernæst er indøvet omsætninger i vort mønt- og vægtsystem samt i det metriske system i tilknytning til de i fysiktimerne foretagne øvelser. Samtidig er anvendelsen af decimalbrøk indøvet. Dog er der ved behandlingen af decimale tal kun anvendt hel multiplikator og divisor. — Desuden er regning med de endnu almindelig benyttede ikke decimale størrelsesmaal indøvet. — Lettere opgaver i brøksregning er givne.

Hver uge er leveret et sæt skriftlige hjemmeopgaver.

Fysik. (U. Starcke).

Der er gennemgaaet længdemaaling, flademaaling og rumfangsmaaling: Vist opdriften i luft; det opadgaaende tryk, nedadgaaende tryk og sidetrykket i vand; foretaget en del vægtfyldbestemmelser. De forskellige ligevægtsstillinger gennemgaaet; ligevægtsprincippet vist for fast og løs trisse samt taljen; skraaplanet og skruen gennemgaaet. Efter fortegning er paa skolen tegnet et stjernekort med de vigtigste stjernebilleder.

Naturhistorie. (Kr. Kofoed).

I skoleaarets første og sidste del er timerne benyttede til botaniske emner. Ved hjælp af indsamlet materiale er en del typiske blomsterplanters hoveddele gennemgaaet.

I zoologi er gennemgaaet en del svømmende dyr: maage, terne, and, søpapegøje; haj, røkke, aborre, aal, torsk; flodkreb, vandkalv; igle; snog.

Religion. (C. Riisgaard).

Det jødiske folks historie fra Salomos død til Jesu fødsel. Fremstillingen er samlet om Elias, Elisa, Jesajas, Jeremja, Daniel, Esra og Nehemja. Der er givet en detailleret skildring af Palæstinas geografi og politiske stilling i ovennævnte tidsrum. Hovedpunkterne er dikteret og nedskrevet i skoleaarets slutning.

Geografi. A-klassen. (C. N. Starcke).

Fyn og Jylland gennemgaaet.

Geografi. B-klassen. (K. Didriksen).

Gennemgangen af Danmark er afsluttet. Kort hertil er tegnede hjemme og paa skolen.

Historie. (H. Høffding).

Danmarks historie fra Valdemar Atterdag til Chr. IV. I skolens læsebog er læst fra Valdemarernes tid.

Sang. (K. Didriksen).

Sang efter »Danmarks Melodier«; en del sange er lært udenad. Nodeskrivning og sang efter noder er øvet en del. Sammen med 5. B er sunget enkelte trestemmige sange.

5te klasse A og B.

Gymnastik. (K. Vedel).

Arbejdet er gaaet fremad i samme spor som de foregaaende aar. Kropsøvelserne, der har været anvendt i samlet trop, har været vanskeligere, spændbøjningen har faaet sin typiske form. I troppene har mest været anvendt øvelser, eleverne selv har kunnet arbejde med, men ogsaa adskillige har været medtaget, der kræver særlig modtagning; saaledes har hovedspring og kraftspring været øvet en del, strækhængende kropsving og knæomsving i et knæ i ræk, spring paa langs over plint og kropspring i barre ligeledes.

Dansk. A-klassen. (A. C. Andersen).

Julie Heins Læsebog V er bleven læst med forbigaelse af de sværeste stykker.

Enkelte historier af F. Christensens Læsebog I er bleven læst. Af Georg Christensens »Digte og Sange« er folkeviserne og enkelte andre digte bleven læste. Slomanns Læsebog III er læst. Navneord, tillægsord og udsagnsord er bleven gennemgaaet. Hver uge en hjemmestil og en diktatstil paa skolen. Oplæsning en time hver uge.

Dansk. B-klassen. (A. C. Andersen).

Slomanns Læsebog III er læst to gange. Af Georg Christensens »Digte og Sange« er folkeviserne og enkelte andre digte bleven læst og genfortalt.

Navneordene, tillægsordene og udsagnsordene er bleven gennemgaaet paa tavlen og lært.

Drengene har en gang om ugen haft hjemmestil, en gang om ugen diktatstil paa skolen. Der er bleven anvendt en time ugentlig til oplæsning.

Træsløjd. A-klassen. (N. Lønborg).

Der er ved træsløjden lagt særlig vægt paa nøjagtighed i brugen af de af drengene allerede kendte værktøjer.

Træsløjd. B-klassen. (I. Christiansen).

I denne klasse er benyttet det samme værktøj som i 4de klasse B: som nyt værktøj: smalsav, fil og bugthøvl. Der har ikke været meget fællesarbejde, men de samme modeller har været benyttet ved undervisningen for alle eleverne.

Papsløjd. A-klassen. (N. Lønborg).

Tilskæring af pap og papir, brugen af klister og lim saavel til papir som shirting var det første, der blev lært. I December begyndte drengene at indbinde smaa bøger af hvidt papir, heftet paa bændler; shirtingsryg og papirssider.

Papsløjd. B-klassen. (I. Christiansen).

Eleverne har begyndt med at skære pap og derefter arbejdet efter en modelrække. Den sidste del af aaret har eleverne begyndt paa lettere heftning og indbinding af smaa lommebøger.

Tegning. (G. Gertner).

Til efter jul har klassen øvet blyantstegning efter udstoppede dyr, fugle, legetøj og brugsgenstande, senere efter planter, blomster, frugter o. s. v. Maling med vandfarve er anvendt, vanskeligere opgaver er givet, og større fordringer stillet med hensyn til udførelse end i 3die og 4de klasse. Legemets forkortning og perspektivisk forsvindende liniers forhold gennemgaaet.

Skrivning. (A. Hærning).

5te A og B har ogsaa, ligesom 4.-klasserne, i aar begyndt med den ny metode, hvorfor undervisningen der har været den samme.

Regning. A-klassen. (H. Egeby).

De 4 regningsarter med benævnte tal er gennemgaaet og indøvet, og paa dette grundlag er der arbejdet videre ved opgaver, der falder ind under forholdsregning. Simpel handels-

regning og forstaaelse af de der benyttede ord. Brøksbegrebet forstaaes, og simple operationer med brøk kan udføres, ligeledes addition og subtraktion af decimalbrøker, samt multiplikation og division med hel divisor. En gang ugentlig er leveret et sæt opgaver, særlig for at vække sansen for god orden og fremstilling.

Regning. B-klassen. (Kr. Koføed).

Opgaver fra de 4 regningsarter i at behandle saavel decimale som ikke-decimale størrelsesmaal samt omsætninger af disse til større og mindre enheder er indøvet. I decimalbrøk er dog kun anvendt hel divisor. Addition og subtraktion af brøker og blandet tal samt multiplikation af brøker med hele tal er indøvet.

Men hovedvægten er lagt paa almindelig forholdsregning og delingsregning samt elementær hovedregning. En mængde opgaver af saavidt muligt praktisk natur er regnede dels skriftlig, dels i hovedregning.

Hver uge er leveret et sæt skriftlige hjemmearbejder.

Fysik. A-klassen. (H. A. Hald).

Gennemgang af metersystemet. Længde- og rummaalinger med anvendelse af decimalskrivemaaden. Vejninger og lette vægtfyldebestemmelser ved hjælp af maaleglas og vægt. Tyngde og tyngdepunkt, ligevægtsstillinger. Forsøg over vand og luft, lufttrykkets maaling. Iagttagelse af stjernehimlen, apparent astronomi; øvelser med himmelgloben. —

Fysik. B-klassen. (Lautrup-Jørgensen).

Oversigt over metersystemet med længde-, flade- og rumfangsmaalinger. Vægtenheder. Simple bestemmelser af vægte paa 1 kubikcentimeter (vægtfylde). Vandtryk. Tyngde og tyngdepunkt, væltning og lidt om faldet. Trisser behandlede som vægtstænger. Barometre og maksimums- og minimumstermometre. Apparent astronomi efter naturen og globe.

Naturhistorie. A-klassen. (K. Vedel).

Med forskellige planter som udgangspunkt har der i efter-sommeren været talt om plantens forskellige dele med særlig opmærksomhed paa bladenes bygning, form, stilling og betydning, idet enkelte herhen hørende biologiske forhold er medtagne. Vore almindeligste træers og buskes blade er beskrevne og benævnte efter indsamlet materiale.

I vinterens løb er under dissektion for eleverne af en kanin, en due og en torsk, disse dyrs organer bleven fundne, foreviste og gjort til genstand for samtale og nogen forklaring, idet der særlig er lagt mærke til de fundne forskelligheder.

Naturhistorie. B-klassen. (Kr. Kofoed).

Ved hjælp af indsamlet materiale er i skoleaarets første og sidste del nogle typiske blomsterplanters morfologiske hoveddele gennemgaaede.

I zoologi er pattedyrenes, fuglenes og fiskenes skelet gennemgaaet. Dernæst er en kanin, en due og en torsk dissekeret for eleverne og de indre organer undersøgt og deres funktion omtalt. — Emnerne fra 4de klasse er repeteret og enkelte nye former føjet til.

Religion. (C. Riisgaard).

Jesu liv, hans gerninger og lignelser er fortalte og læste i evangelierne, dels for nøjagtigheds skyld, og dels for at eleverne derved skal lære biblen at kende og blive hjemme i den. Paa samme maade er apostlenes (særlig Paulus) liv gennemgaaet under stadig henvisning til »Apostlenes gerninger«. De ti bud er gennemgaaet under Paulus historie (Ap. gern. 15. kap.).

Geografi. A-klassen. (C. N. Starcke).

Danmark repeteret. Skandinavien og Storbritannien gennemgaaet.

Geografi. B-klassen. (K. Didriksen).

Gennemgangen af Danmark er afsluttet. Dernæst er Skandinavien gennemgaaet og Danmark repeteret. Korttegning er øvet hjemme og paa skolen.

Historie. (H. Høffding).

Danmarks historie fra ca. 1700 til nutiden.

Sang. A-klassen. (G. Christensen).

Sange efter Danmarks Melodier og C-dursskalaen indøvede.

Sang. B-klassen. (K. Didriksen).

Som 4de-klasserne. Sammen med dem er sunget enkelte trestemmige sange.

6te klasse A og B.*Gymnastik.* (A. Budtz-Jørgensen).

Ligesom tidligere aar har disse klasser ved de fleste redskabsøvelser været delt i troppe, saa at jeg til tider har samlet de

dygtigere elever i troppe for sig, for at de kunde naa videre frem, samtidig med at jeg bedre har kunnet tage mig af de mindre dygtige i deres troppe. Til andre tider har dygtige og mindre dygtige været blandet i troppene, idet de mindre dygtige derved ofte hjælpes frem af de dygtige.

Dansk. A-klassen. (G. Christensen).

Kellers Læsebog for det 6te skoleaar, F. Christensen: Dansk Læsebog I og Georg Christensen: Digte og Sange — læste i udvalg. Til øvelse i hurtiglæsning er brugt: Erckmann Chatrian: Efter Moskous brand.

Egentlig grammatikundervisning er ikke blevet drevet, men nogen sproglig iagttagelse af forskellig art. Vægten er lagt paa at gøre det læste stof levende for eleverne, at bringe om mulig hvert ords indhold frem for bevidstheden. Børn har fra deres indianer- og røverromaner i lidt ældre stil en stor evne til at læse hen over mange sider, de ikke forstaar, naar de blot med passende smaa mellemrum faar nogle »spændende« scener. Man kan imidlertid godt efterhaanden faa denne rene spændingsinteresse afløst af en langt frugtbarere glæde ved den dramatiske handling, der bæres af karakterernes brydninger. Hvis børnene vænnes til at søge en mening i hvert ord, de læser, — og det lader sig nu ikke altid gøre at finde dertil egnet litteratur — dukker tilsidst baade anskuelses- og følelsesgrundlaget op for dem, saa de følger med i alle enkeltheder.

For og af klassen er læst højt nogle børnebøger, deriblandt Kappel Böckers fortræffelige »Ud i den vide Verden« — og Njals Saga — noget forkortet.

En hjemmestil hver uge — i reglen om billeder, særlig af historisk indhold — eller lettere beskrivelser, (f. eks. af et æble). Diktatstil ligeledes ugentlig med renskrift af den rettede stil.

Dansk. B-klassen. (A. Dam).

C. F. Christensens Læsebog. Br. Larsen: Skriftlæsning. Desuden er læst Ivanhoe (Frem's udgave). Oehlenschläger: Den lille Hyrdedreng. Chr. Winther: Ristestenen m. fl. Dickens: Et Julekvad i prosa. C. Ewald: Den stille Sø og »Lille Hvide«. Böcker: Ud i den vide Verden. En stil ugentlig af beskrivende eller fortællende indhold. Analyse og sproglige øvelser som tidligere aar.

Træsløjd. A-klassen. (N. Lønborg).

Som 5te klasse A.

Træsløjd. B-klassen. (I. Christiansen).

De samme øvelser er benyttet som i 5te klasse B. Nyt værktøj: hult stemmejern.

Papsløjd. A-klassen. (N. Lønborg).

Da denne klasse begyndte med papsløjden samtidig med 5te klasse, har arbejdet været væsentlig det samme, fremgangen dog nok noget hurtigere. Eleverne er f. eks. naaet saa vidt, at de sætter papbind med shirtingsryg og -hjørner paa deres opskrivningsbøger.

Papsløjd. B-klassen. (I. Christiansen).

Denne klasse har arbejdet efter samme modelrække som 5te klasse B. Efter jul begyndte eleverne paa heftning og lidt sværere indbinding af lommebøger og lettere bogindbinding.

Tegning. (A. Hærning).

Tegning øves efter brugsgenstande og udstoppede fugle. Der lægges særlig vægt paa, at eleverne forstaar hvad de tegner, saaledes at elevernes opfattelse af modellen bliver genstand for drøftelse, mere end den minutiøse og pertentlige udførelse af tegningen.

Ved tegneundervisningen gælder det jo særlig om at lære eleven at se, at bruge sine øjne og lægge mærke til det karakteristiske ved de forskellige ting og genstande der omgiver ham, saa vil han ogsaa kunne give et forstaaeligt og et forstaaet billede af det sete eller tænkte. (Naturligvis med mere eller mindre akkuratess og orden efter elevens særlige anlæg).

Det er en selvfølge, at der vaages strængt over at eleverne ikke sjusker eller ikke gør sig umage med at faa arbejdet til at fremtræde saa velgjort som mulig.

I 6te-klasserne øves ogsaa maling efter blomster samt lettere geometriske opgaver, navnlig for at indføre brugen af bestik.

Skrivning. (A. Hærning).

Skrivning øves efter samme metode som i 4de-klasserne, men med større frihed og med mere hensyn til hurtigheden og en mere letflydende skrift.

Regning. A-klassen. (H. Egelby).

De 4 regningsarter med almindelig brøk og decimalbrøk. Opløsning i primfaktorer, der har faaet anvendelse ved bestemmelsen af en brøks største forkortningstal og brøkers fællesnævner. Hver uge er leveret et sæt opgaver, der er udarbejdet i hjemmet.

Regning. B-klassen. (H. A. Hald).

De fire regningsarter med almindelig brøk og decimalbrøk.

Fysik. A-klassen. (Lautrup-Jørgensen).

Repetition af maalinge saavel i metersystemet som i det danske maalsystem. Dernæst Arkimedes lov, luftpumper, vandpumper, hæverter og luftballoner. Endvidere termometre, varmemængder, smelte- og fordampningsvarme, damptryk, kogning, Leidenfrosts forsøg, kuldeblandinger og dampmaskinen. Alt paa grundlag af forsøg.

Klassens elever har skiftevis to og to foretaget meteorologiske optegnelser.

Fysik. B-klassen. (H. A. Hald).

Længde-, flade- og rumfangsmaaling, vejning og vægtfyldebestemmelser. Vædskers og lufts egenskaber, pumper m. m. Varmelære. Skiftevis har klassens elever foretaget meteorologiske optegnelser.

Naturhistorie. (K. Vedel).

I eftersommeren er adskillige plantearter, hvis bygning ikke er særlig indviklet, f. eks. blæresælde, potentil, dueurt og døvnælde gennemgaaede, forskellighederne opnoterede og andre med dem beslægtede, hønsetarm, natlys, fuchsia, tandbæger o. a. knyttede til den, de mest lignede.

I vinterens løb er gennemgaaet: rovdyr, sæler, hovdyr, elefanter, søkøer, hvaler, insektædere, flagermus og gnavere, saa vidt muligt med materiale af præparater og billeder. De forskellige grupper er først karakteriserede, hver følgende skilt ud fra de øvrige, og indenfor gruppen er de enkelte dyr ved samarbejde med eleverne grupperet efter slægtskabet; denne gruppering har faaet fast form i oversigter, der er bleven bogført af eleverne.

Saa vidt muligt er alle de omtalte dyr vist i billeder, deres levevis og levested gjort til genstand for behandling.

Religion. (C. Riisgaard).

Som i 5te klasse er Ny Testamente lagt til grund for undervisningen. Bjærgprædikenen og derunder bønningen (»Fader vor«) er læst og forklaret. Den første kristne menigheds historie og enkelte dele af missionshistorien (Ansgar, Frants af Assisi, Morison, Studenterbevægelsen og flere) er fremstillet.

Geografi. (C. N. Starcke).

Mellemeuropa.

Historie. (H. Høffding).

De orientalske riger og Grækenlands historie i oldtiden gennemgaaet. Klassen er begyndt at læse i skolens fremstilling af dette tidsrum.

Et historisk kort er tegnet.

Tysk. (H. Sveistrup).

Lettere beskrivelser og smaafortællinger er blevne læst op og stoffet dernæst dialogiseret — først mellem læreren og eleverne og derpaa mellem eleverne indbyrdes. Først naar forståelsen af indholdet var sikret, har eleverne faaet lov at læse højt af den trykte tekst. Oversættelse er ikke anvendt. Endelig er en del vers lært udenad og sungne.

Engelsk. A-klassen. (H. Sveistrup).

Jespersens Begynderbog I er læst. Nogle eventyr og smaafortællinger er gennemgaaede i samtale paa sproget. Hovedvægten er lagt paa at give eleverne en hurtig opfattelse af sproget, naar det tales flydende, samt paa en nøjagtig udtale af de enkelte lyd.

Engelsk. B-klassen. (A. Dam).

Otto Jespersens Begynderbog I samt Nursery Tales.

Sang. (G. Christensen).

Sange af forskellig art efter »Danmarks Melodier« lært foruden en del svenske og et par tyske. C-dursskalaen og noder, nogle tostemmige sange og kanoner indøvede.

7de klasse A og B.*Gymnastik.* (A. Budtz-Jørgensen).

Som i 6te klasse.

Dansk. A-klassen. (H. Høffding).

Enkelte stykker af F. Christensens og Kellers Læsebøger. Vers efter skolens samling 1ste del.

Holberg: Maskeraden og Jeppe paa Bjærget; Oehlsenschläger: Erik og Abel; Chr. Winther: Ristestenen og Hjortens Flugt; Carl Bernhard: Kommissionæren, Bergsøe: Piazza del Popolo (Verners tilfangetagelse og sarkofaghistorien); Beerling-Liisberg: Eventyr i Rosenborg Have. — Dostojevski: Fra det døde Hus (oversat af Knud Berlin).

Med højt læsningen er der arbejdet videre med den naturlige fortællende som maalt. Eleverne prøver undertiden at finde »tanke-toppen« i en sætning, før de læser den op. De flinkere søger at lægge lidt af fortællingens stemning ind i betoningerne.

Grammatikken er væsentlig knyttet til den ugentlige diktatstil, hvori eleverne selv har skullet anbringe tegnene. Der har været samtalt om de forskellige slags sætninger og deres naturlige skelnemærker.

Hjemmestilene har dels været genfortællingsopgaver, dels og hyppigst opgaver over friere og af og til over selvvalgte emner.

Dansk. B-klassen. (H. Høffding).

Som 7de A. Dog er Jeppe paa Bjærget og Erik og Abel ikke læst, men Chr. Winther: En Aftenscene; heller ikke »Det døde Hus«, men Kipling: Junglebogen. — Flere genfortællingsstile og enkelte stile efter billeder. Nogle stile er skrevne paa skolen under lærerens vejledning, saaledes at det gennem samtale fastsloges, først hvad der skulde skrives om det opgivne emne og dernæst hver sætnings form diskuteredes, før den nedskrevs.

Træsløjd. A-klassen. (N. Lønborg).

Efter at træsløjden har hvilet i længere tid til fordel for papsløjden er den nu (Febr. 1905) atter paabegyndt. Drengene har her gennemgaende givet sig i lag med større arbejder, dog stadig med lette konstruktioner, men selvfølgelig fordrer disse mere sammensatte arbejder større nøjagtighed, ligesom de ogsaa fordrer kendskab til stikning, tapning, beslaaning o. s. v.

Træsløjd. B-klassen. (I. Christiansen).

Eleverne har arbejdet videre med alle foregaaende øvelser som grundlag. Alle arbejder har været efter elevernes ønske og selvvalgt tegning.

Papsløjd. A-klassen. (N. Lønborg).

Væsentlig indbinding af bøger. Hovedparten af klassen vil nu kunne indbinde en almindelig, ikke for tyk bog med løs ryg (shirtinghjørner og -ryg, enkelte har bundet ind i skind).

Papsløjd. B-klassen. (I. Christiansen).

Eleverne har udført større papæsker og mapper. Det meste arbejde har dog været bogindbinding.

Tegning. (A. Hærning).

Som i 6te-klasserne.

Skrivning. (A. Hærning).

Som i 6te-klasserne.

Regning. (H. A. Hald).

Ligefrem og omvendt forhold samt lettere former af sammensat forhold; procentregning, delingsregning og kæderegning. Anvendelser af brøk.

Fysik. A-klassen. (Lautrup-Jørgensen)

Læren om magnetisme og elektricitet er gennemgaaet udelukkende gennem forsøg.

Fysik. B-klassen. (H. A. Hald).

Læren om magnetisme og elektricitet med undtagelse af strømme kemiske virkninger og induktionsstrømmes tekniske anvendelser — udelukkende ud fra forsøg.

Naturhistorie. (K. Didriksen).

Zoologi: Fugle, krybdyr, padde og fiske gennemgaaet efter skolens samling.

Botanik: Gennemgang af en del indsamlede tokimbladede planter.

Religion. (C. Riisgaard).

Den oldkristelige kirkes historie (Hieronymus og Augustin) samt trosbekendelsen og biblens historie er gennemgaaet. Pavedømmets udvikling i korte træk og derunder munkevæsenet. Reformatorernes historie. Sakramenterne.

Geografi. (C. N. Starcke).

Mellemeuropa og Frankrig.

Historie. (H. Høffding).

Roms historie i oldtiden. Hele oldtidens historie er klassen begyndt at læse i skolens historiske læsebog. En stil om maa-neden. To kort er tegnede.

Tysk. A-klassen. (E. Jørgensen).

Eleverne har været vant til at faa en el. anden tekst fortalt paa tysk eller maaske gennemlæst. Dette er søgt gjort saa anskueligt, at forstaaelse fuldt er opnaaet; klassen maa her selv hjælpe med paa mange forskellige maader, f. eks. paa tavlen tegne et rids af en situation, gengive de nye, ukendte ord med

tidligere lærte tyske ord og vendinger, eller jeg har gjort det for den, og eleverne har saa forstaaet, at de gamle og de nye betød omtrent det samme. Ved samtale om tilfældige, ganske dagligdags emner har jeg søgt at faa dem til at anvende, hvad de har af ordforraad og vendinger, der saaledes blev dem fortrolige og syntes dem gammel kendte. Først naar en tekst var godt kendt, har de faaet den til gennemlæsning. Særlig vægt er lagt paa en lydriktig og tydelig udtale, hvad for de flestes vedkommende er lykkedes ganske godt. Klassen har ved disse øvelser gennemgaaende faaet en sikker følelse for anvendelsen af de forsk. kasus; ligeledes vil den som regel rigtig kunne anvende verber (1ste konjugation) i præsens, imperf. og perfekt. En stil ugentlig. Nogle vers er læste.

Tysk. B-klassen. (H. Sveistrup).

En del større fortællinger er gennemarbejdede i samtale og uden brug af oversættelse — saaledes Schlez: »Meister Hämmerlein«, Grimm: »Doktor Allwissend«, Hebel: »Kannitverstan«, Haupt: »Das kalte Herz« o. s. v. En del sange er lærte udenad og sungne.

Grammatik: Artikler og svage verber.

Engelsk. A-klassen. (A. Dam).

Otto Jespersens Begynderbog II s. 1—38. Nursery Tales. En stil ugentlig.

Engelsk. B-klassen. (H. Sveistrup).

Der er læst en del udvalgte stykker af Jespersens Begynderbog II, samt nogle fortællinger af »Books for the Bains« IV. Det læste stof er først bleven gennemgaaet grundigt med eleverne i samtale paa sproget.

Nogle fortællinger af Conan Doyle samt udvalgte stykker af »The Jungle Book« er læst højt for eleverne.

Sang. (K. Didriksen).

Danske og svenske sange. — Nodeskrivning og træffeøvelser er øvet.

8de klasse.

Gymnastik. (K. Vedel).

Samlede under kommando har eleverne øvet tildels meget kraftige kropsøvelser i den første halvdel af timen. I den sidste halvdel har de i troppe arbejdet med lettere øvelser i ræk og barre samt smidighedsøvelser og voltigering over buk og hest;

arbejdet i troppene har givet voksende udbytte mod slutningen af aaret og enkelte af eleverne har kunnet anvendes som tropførere.

Dansk. (A. Dam).

Oehlenschläger: Aladdin, Erik og Abel, Hakon Jarl. Blicher: Røverstuen og Juleferienne. Dickens: Oliver Twist. Ingemann: Reinald Underbarnet, Det forbandede Hus og stykker af Erik Menved. Digte i G. Christensens samling. Stil ugentlig.

Papsløjd. (I. Christiansen).

I denne klasse har eleverne udelukkende beskæftiget sig med bogindbinding; der har været arbejdet baade i shirting og skind.

Tegning. (A. Hærning).

Som i 6te-klasserne, samt tegning efter opmaaling af møbler o. l. dels efter egne skitser og opmaaling, dels efter opgivne maal eller billeder med maal.

Denne art tegning drives for at give eleverne begreb om en arbejdstegning og samtidig give dem lejlighed til at forsøge at omsætte tegningen i det praktiske livs tjeneste.

Skrivning. (A. Hærning).

Som 6te-klasserne.

Regning. (Lautrup-Jørgensen).

Regneøvelser i de fire regningsarter med blandede tal for at udvikle talfærdighed. Dernæst gennemgaaet sammensatte forhold og delingsregning.

Fysik. (Lautrup-Jørgensen).

Undervisningen har særlig drejet sig om kemi, men samtidig er den elektriske strøms kemiske virkninger atter taget op til behandling. Der er gennemgaaet: ilt, brint, forbrænding, atmosfærisk luft, kulsyre, vand, syrer, salte og baser. Alt paa grundlag af forsøg.

Naturhistorie. (K. Didriksen).

Zoologi: Udelukkende paa grundlag af samlingen er fiske, insekter, edderkopper, tusindben og krebsdyr gennemgaaede.

Botanik: Væsentlig plantebestemmelser efter flora og gennemgang af een- og tokimbladede planter paa grundlag af indsamlet materiale.

Religion. (C. Riisgaard).

En fremstilling af naturreligionerne, Indernes, Kinesernes, Ægypternes, Tyrkernes, Grækernes, Romernes og Nordboernes religioner i hovedtrækkene.

Paa denne baggrund er derefter Jødernes religion og Kristendommen set og sammenligning draget.

Geografi. (C. N. Starcke).

Frankrig, Spanien og Asien er gennemgaaet.

Historie. (H. Høffding).

Roms historie i oldtiden gennemgaaet og genfortalt. Hele oldtidens historie læst igennem efter skolens fremstilling.

En gang om maaned en historisk stil. To historiske kort er tegnede.

Tysk. (H. Sveistrup).

Af Hauff er læst »Das kalte Herz«, »Das Märchen vom falschen Prinzen« samt nogle mindre fortællinger; af Gustav Frenssen andet og tredje kapitel af »Jörn Uhl«. »Alt Heidelberg« af Meyer Förster samt en del digte er læst højt for eleverne. Grammatik: artikler, pronominer og præpositioner.

Engelsk. (A. Dam).

Læst: Little Sir Noel, Jerome Pinnicksons Mother-in-Law, Sindbad the Sailor og »The speckled band«.

Matematik. (Lautrup-Jørgensen),

Geometri: Foldbergs Geometri I til fladeindhold er læst og repeteret, og de tilhørende opgaver er gennemgaaede i timerne.

Aritmetik: Addition og subtraktion er gennemgaaet uden benyttelse af bog. Mange øvelseseksempler.

Stenografi. (A. Worms).

Korrespondance-stenografien er gennemgaaet efter Worms Lærebog. De fleste opgaver er løst paa skolen. Der er lagt særlig vægt paa at udvikle læsefærdigheden.

9de klasse.*Gymnastik.* (A. Budtz-Jørgensen).

Øvelserne har været ledet som i 6te klasse, men øvelses-

forraadet har selvfølgelig været et andet, idet denne klasse har øvet en større mængde af de behændighedsøvelser, der stiller fordringer til et kraftigt legeme. For de enkelte mindre kraftige i klassen blev øvelserne lempede, saa at de ikke oversteg elevernes kræfter.

Dansk. (G. Christensen).

Til April er læst: Oehlschläger: Hakon Jarl og forskellige digte. Blicher: Juleferierne og Præsten i Vejlbj. Carl Bernhard: Commissionæren. Goldschmidt: Fra min Onkels Tømmerplads. Drachmann: Skorstensfejerens Fortælling af »Derovre fra Grænsen«. Pontoppidan: Isbjørnen. Bjørnson: En glad Gut. Ibsen: Kongsemnerne. Selma Lagerløf: Veronikas Svededug (paa dansk) foruden flere mindre fortællinger af danske og fremmede forfattere og en del digte. Hjemmestil og diktat i reglen hver uge.

Tegning. (A. Hærning).

Som 8de klasse.

Regning. (H. Egeby).

Regnet opgaver i forholdsregning, delings- og handelsregning. Beregning af flader og legemer.

Fysik. (H. A. Hald).

Efter Ellingers bog er gennemgaaet og repeteret mekanisk fysik, bevægelses- og lydlære.

Naturhistorie. (K. Didriksen).

Efter Boas: Dyrerigets Naturhistorie -- paa grundlag af skolens samling -- er gennemgaaet: pattedyr, fugle, krybdyr, padder og fiske. En del een- og tokimbladede planter er bestemt efter flora, og den almindelige botanik er gennemgaaet efter Eug. Warming: Plantelivet.

Sundhedslære. (C. N. Starcke).

Det menneskelige legeme og dets vigtigste funktioner er gennemgaaet.

Geografi. (C. N. Starcke).

Afrika, Amerika og Australien gennemgaaet.

Historie. (C. N. Starcke).

Slutningen af middelalderen og begyndelsen af den nyere tid til Ludvig den 14de er gennemgaaet.

Tysk. (H. Sveistrup).

Af Hauff er læst »Die Karawane«, »Das kalte Herz« samt nogle mindre eventyr og fortællinger, af Gustav Frenssen: andet og tredje kapitel af »Jörn Uhl«. »Alt Heidelberg« af Meyer Förster, samt en del digte er læst højt for eleverne. Oversættelse er ligeledes benyttet i denne klasse.

I grammatik er verberne bleven udførligt gennemgaaede, og substantivernes deklination er bleven behandlet. Ipsens grammatik er benyttet.

Engelsk. (A. Dam).

Kr. Branner og Emil Rodhe: Engelske Taleøvelser (undtagen stk. 49—50, der er brugt til version). Desuden The Bandbox and other stories. Diktatøvelser paa skolen og versioner hjemme.

Fransk. (A. Dam).

Bødtker og Høst: Lærebog i Fransk. Forøvelserne, Læsestykkerne og grammatikken gennemgaaet. En del skriftlig analyse (dels hjemme, dels paa skolen) af de i lektionen forekommende former af verber.

Latin. (G. Christensen).

Kr. Mikkelsen: Latinsk Begynderbog læst og repeteret.

Matematik. (H. A. Hald).

I alt væsentligt er Jul. Petersens Aritmetik og Algebra fulgt, hele I del og af II del rodlæren til kvadratrodsuddragning. I geometri er gennemgaaet efter Foldbergs bøger fra ind- og omskrevne figurer til cirkelperiferiens deling og korders beregning.

Stenografi. (A. Worms).

Disciplene har skrevet meget efter diktat, og under denne skrivning er det vigtigste af ilskriftens regler og en del af dens forkortelser gennemgaaet. Enkelte elever har dog væsentlig maattet nøjes med at repetere systemet og levere skriveopgaver efter bog.

10de klasse.*Gymnastik.* (K. Vedel).

Grundlaget for arbejdet har været en saa vidt muligt alsidig gennemgang af kroppens muskler ved fritstaaende øvelser og øvelser ved ribbevæg og bænke. Iøvrigt har der været arbejdet

med til dels meget vanskelige øvelser i ræk, lettere øvelser i barre og ringe samt smidighedsøvelser og voltigering.

Dansk. (G. Christensen).

Følgende værker opgives til eksamen: Holberg: Jeppe paa Bjærget og Erasmus Montanus. Oehlenschläger: Hakon Jarl og »Hroar og Helge« til »Frodes død«. Blicher: En Landsbydegns Dagbog. Hauch: Søstrene paa Kinnekullen. Andersen: Nattergalen og Den grimme Ælling. Chr. Winther: Henrik og Else. Pal. Müller: Benedikt fra Nursia. Goldschmidt: Auromche Nat-tergal. Hostrup: Genboerne. Pontoppidan: Isbjørnen.

Desuden er helt eller delvis læst: Ewald: Fiskerne, Wes-sel: Kærlighed uden Strømper, Baggesen: Kallundborgs Krønike, Heiberg: En Sjæl efter Døden, Pal. Müller: 1ste og 2den sang af Adam Homo, Shakespeare: Købmanden i Venedig, Moliere: Scapins Skalkestreger — samt en del digte og enkelte noveller af nyere forfattere ogsaa fremmede. Nogle værker er repeterede ved foredrag af eleverne.

Regning. (Lautrup-Jørgensen).

Blandede opgaver efter Knud Kristensens Regnebog og Lomholts Eksamensopgaver. Hjemmeopgaver een gang ugentlig.

Fysik. (Lautrup-Jørgensen).

Ellingers Fysik: Ligevægts- og bevægelseslæren, lyd og lys er gennemgaaet. Det hele pensum i overensstemmelse med cir-kulæret af 10. Febr. 1904 er repeteret.

Naturhistorie. (D. Didriksen).

Af zoologien er — efter Boas: Dyrerigetets Naturhistorie — gennemgaaet: fiske, leddyr, orme, bløddyr og straaledyr, og alt dernæst repeteret.

I botanik er plantebestemmelser efter flora fortsat. Det resterende af den alm. — og hele den systematiske botanik er gennemgaaet efter Eug. Warming: Plantelivet, og det hele er derefter repeteret.

Sundhedslære. (C. N. Starcke).

Det menneskelige legeme og dets vigtigste funktioner er gennemgaaet og repeteret.

Geografi. (C. N. Starcke).

Det hele pensum repeteret.

Historie. (C. N. Starcke).

De studerende har læst og repeteret tiden fra Ludvig d. 14. Realisterne har repeteret det hele pensum.

Tysk. (H. Sveistrup).

Der er læst »Die Journalisten« af Gustav Freytag, ca. 60 sider af »Aus dem Journalistenleben« af Friedrich Lorenzen, og til poesi er benyttet »Mustersammlung Deutscher Gedichte« samlet af E. Keller. Ipsens Grammatik er bleven benyttet.

Engelsk. (A. Dam).

Studerende kl. To ugentlige timer ektemporallæsning til vedligeholdelse af det tidligere lærte. Læst: Rupert of Henzau og Collection of Tales and Scetches. (Velhagen & Klasing) I.

Realkl. R. L. Stevenson: Treasure Island ved O. Jespersen, hvoraf til eksamination opgives kap. I—VII og XI og XXX. Desuden opgives, som repeteret, »Little Sir Noel« (»Bandbox and other stories«) samt Conan Doyle: The Hound of the Baskervilles kap. I, III og XIV. A. Hansen og Magnussen: Engelsk Digtsamling 1ste udg., til eksamination s. 5—30. O. Jespersens Engelsk Grammatik. En ugentlig version efter eksamensopgaver. Nogle diktater paa skolen.

Fransk. (H. Sveistrup).

Studerende kl. Der er læst ca. 100 sider af Daudet: »Le petit Chose« samt nogle noveller af »Choix de nouvelles modernes« — Velh. og Klasings udg. bd. III.

Jungs Grammatik er benyttet.

Realkl. Der er læst Jungs »Noveller og Fortællinger af nyere franske Forfattere« samt nogle fortællinger af »Choix de nouvelles modernes« bd. III.

Jungs Grammatik er benyttet.

Latin. (G. Christensen).

Slutningen af Hauch: Latinsk Elementarbog I og Cæsar De bello Gallico I læst og repeteret.

Matematik. (Lautrup-Jørgensen).

Aritmetik: Jul. Petersens lærebøger er benyttede. Ligninger af anden grad, rækker, logaritmer og egenskaber ved hele tal er læst. Hele det til eksamen forlangte pensum er repeteret. Hjemmeopgaver een gang om ugen.

Geometri: Foldbergs bøger: afsnittene om deling af cirkelperiferien og om ligedannede figurer er læste. Det hele pensum er repeteret. Hjemmeopgaver een gang om ugen.

Stenografi. (A. Worms).

Ilskriftens regler og forkortelser er gennemgaaede og indøvede. Den stenografiske ilskrift er fremmet gennem stadig stenografering efter diktat, læsefærdigheden gennem læsning dels af det selvskevne stof, dels af Stenografisk Tidsskrift.

Eleverne

er fordelt i 10 klasser, af hvilke 1.—7. er delt i 2 afdelinger, A og B. Skolen talte i Maj 1904 306 elever, og tæller ved udgangen af Maj 1905 331 elever.

Iste klasse A.

1. Aksel Stern Andersen, søn af prokurist A.
2. Kaj Beyer, søn af forretningsfører B.
3. Harald Fritsche, søn af enkefru F.
4. Arnold Hansen, søn af trikotagehandler H.
5. Carl Olaf Hansen, søn af urtekræmmer H.
6. Frederik Henriksen, søn af sprøjtefører H.
7. Helge Holm, søn af grosserer H.
8. Jens Andersen Hvass, søn af overretssagfører H.
9. Aage Jensen, søn af maskinmester J.
10. Johan Kalom, søn af manufakturhandler K.
11. Poul Axel Larsen, søn af assuranceagent L.
12. Mogens Mæhl, søn af skræddermester M.
13. Ove Holten Nielsen, søn af Fmd. f. patentkomm. N.
14. Børge Scheibel, søn af fuldmægtig S.
15. Valdemar Sørensen, søn af musiklærer S.

Iste klasse B.

1. Henning Schwartz Hansen, søn af modehandler H.
2. Poul Ludvig Hansen, søn af bogbinder H.
3. Sven Hansen, søn af snedkermester H.
4. Aage Holm, søn af agent H.
5. Edwin Holmstrøm, søn af enkefru H.
6. Henning Oxholt-Hove, søn af cand. pharm. O-H.
7. Erik Hurwitz, søn af enkefru H.
8. Holger Scheele Jensen, søn af tobaksfabrikant J.
9. Mogens Lind, søn af redaktør L.
10. Karl Henrik Madsen, søn af lokomotivf. M.
11. Thorbjørn Møller, søn af driftsbestyrer M.
12. Poul Mørch, søn af handelsrejsende M.

13. Tavs Neiendam, søn af skuespiller N.
14. Carlo Nielsen, søn af tømrermester N.
15. Knud Flemming Nielsen, søn af handelsfuldm. N.
16. Villy Petersen, søn af guldsmed P.

2den klasse A.

1. Hans Frederik Albertsen, søn af handelsrejsende A.
2. Thorvald Dahlberg, søn af isenkræmmer D.
3. John Børge Dich, søn af arkitekt D.
4. Børge Schwartz Hansen, broder til nr. 1 i 1. B.
5. Kaj Hansen, søn af postekspedient H
6. Eduard Scheele Jensen, broder til nr. 8. i 1. B.
7. Erik Jensen, søn af slagtermester J.
8. Svend Ove Jensen, søn af kolonialhandler J.
9. Thøger Jungersen, søn af direktør J.
10. Hans Peter Lemming, søn af overretssagfører L.
11. Jean Lorentzen, søn af dameskrædderinde L.
12. Viggo Mæhl, broder til nr. 12 i 1. A.
13. Svend Aage Nissen, søn af politibetjent N.
14. Erling Olsen, søn af købmand O.
15. Charles Owen, søn af Direktør O.
16. Poul Petersen, søn af slagtermester P.
17. Poul Rasmussen, søn af grosserer R.
18. Gorm Schmidt, søn af skibsfører S.
19. Oscar Stjernholm, søn af Forlagsboghandler S.
20. Valdemar Trier, søn af handelsgartner T.
21. Carsten Warburg, søn af overretssagfører W.
22. Karl Aksel Vestergaard, søn af trikotagehandler V.

2den klasse B.

1. Aage Berg, søn af direktør B.
2. Aage Davidsen, søn af bankassistent D.
3. Hakon Fjeldberg, søn af assistent i finansm. F.
4. Erik Hassel, søn af kaffehandler H.
5. Frederik Dreier Heegaard, søn af fabrikant Anker H.
6. Aage Jensen, søn af bankfuldmægtig J.
7. Ernst Jensen, søn af telegrafist J.
8. Julius Juhl, søn af grosserer J.
9. Carl Klitgaard Lassen, søn af prokurist L.
10. Oluf Levring, søn af overværkmester L.
11. Bruno Lund, søn af husejer L.
12. Andrée Olsen, søn af direktør O.
13. Henry Pedersen, søn af bogholder P.
14. Knud Valløe Petersen, søn af manufakturhandler P.
15. Otto Bjørn Petersen, søn af smedemester P.
16. Holger Sie, søn af farvehandler S.
17. Emil Vodder, søn af lærer V.

3die klasse A.

1. Kaj Brix, søn af fhv. bankassistent B.
2. Kaj Dessau, søn af direktør M. D.
3. Ejner Fock, søn af købmand F.
4. Ejner Gjerløff, søn af skibsfører G.
5. Georg Hansen, broder til nr. 4 i 1. A.
6. Mogens Hein, søn af løjtnant, assistent H.
7. Frants Hvass, broder til nr. 8 i 1. A.
8. Børge Jensen, søn af grosserer J.
9. Knud Jensen, broder til nr. 7 i 2. B.
10. Henrik Jeppesen, søn af handelsagent J.
11. Holger Kapel, søn af grosserer K.
12. Aksel Larsen, søn af assistent L.
13. Oluf Pedersen, søn af forretningsfører P.
14. Vilhelm Pedersen, broder til nr. 13 i 2. B.
15. Luiz Petersen, søn af grosserer P.
16. Julius Rasmussen, søn af konduktør R.
17. Henrik Schøler, søn af ingeniør S.
18. Svend Vestergaard, broder til nr. 22 i 2. A.
19. Peter Thorsen, søn af installatør, gasmester T.

3die klasse B.

1. Svend Abrahamsen, søn af telegrafist A.
2. Willem van Aller, søn af værkfører v. A.
3. Thor Bast, søn af bogholder B.
4. Aage Bochart, søn af lokomotivfører B.
5. Otto Franck, bagermester F.
6. Finn Friis, søn af dr. phil. F.
7. Carl Galle, søn af grosserer G.
8. Valdemar Gyllich, søn af enke efter skibskaptajn G.
9. Otto Kapel, broder til nr. 11 i 3. A.
10. Max Larsen, søn af direktør L.
11. Ernst Lassen, broder til nr. 9 i 2. B.
12. Aksel Mørch, broder til nr. 12 i 1. B.
13. Henning Nebelong, søn af grosserer N.
14. Knud Nielsen, søn af handelsagent N.
15. Thorkild Olsen, broder til nr. 14 i 2. A.
16. Knud Petersen, søn af prokurist P.
17. Stig Rode, søn af forfatter O. R.
18. Finn Schmiegelow, søn af direktør S.
19. Gunnar Stormgaard, søn af slagtermester S.
20. Niels Stub, søn af dyrlæge S.

4de klasse A.

1. Leif Bilkvist, søn af kunstmaler B.
2. Peter Buch, søn af grosserer B.

3. Ryan Grut, søn af fabrikant G.
4. Knud Hansen, søn af snedkermester H.
5. Valdemar Skovsted Hartmann, søn af fabrikant H.
6. Alexi Hermann, søn af malermester H.
7. Arthur Hermann, broder til nr. 6.
8. Alfred Holck, søn af købmand H.
9. Eigil Ryge Jensen, søn af varemægler J.
10. Julius Kirketerp, søn af overretsassessor K.
11. Knud Mæhl, broder til nr. 12 i 1. A og 2. A.
12. Aage Nielsen, broder til nr. 15 i 1. B.
13. Johannes Nielsen, søn af kommunelærer N.
14. Per Nyholm, søn af kontorchef N.
15. Ole Olsen, broder til nr. 12 i 2. B.
16. Poul Victor Rubow, søn af reservelæge R.
17. Ove Scheibel, broder til nr. 14 i 1. A.
18. Gunnar Schnedler Petersen, søn af kapelmester S. P.
19. Ejner Sie, broder til nr. 16 i 2. B.
20. Viggo Starcke, søn af forstanderen.
21. Per Thygesen, søn af læge T.
22. Erik Tillge, søn af boghandler T.
23. Poul Wendler, søn af manufakturhandler W.

4de klasse B.

1. Aage Adolphsen, søn af snedkermester A.
2. Erik Albertsen, broder til nr. 1 i 2. A.
3. Svend Viggo Andersen, søn af landinspektør A.
4. Ejner Berg, broder til nr. 1 i 2. B.
5. Poul Christensen, søn af bagemester C.
6. Henrik Dam, søn af cand. pharm. D.
7. Arne David, søn af grosserer D.
8. Poul Dich, søn af malermester D.
9. Alfred Gyllich, broder til nr. 8 i 3. B.
10. Holger Høg Petersen, søn af cand. phil H. P.
11. Charles Jensen, broder til nr. 8 i 1. B og 6 i 2. A.
12. Kaj Jensen, søn af handelsrejsende J.
13. Vilfred Meyer, søn af afd. funktionær M.
14. Vilhelm Olsen, søn af blikkenslagermester O.
15. Svend Ottesen, søn af læge O.
16. Gustav Ottosen, søn af afd. inspektør O.
17. Edvard Petersen, søn af restauratør P.
18. Karl Petersen, søn af forvalter P.
19. Helge Pontoppidan, søn af boghandler P.
20. Elo Rasmussen, søn af tilskærer R.
21. Elias Simonsen, søn af gartner S.
22. Kaj Sveistrup, adoptiv søn af cand. S.
23. Axel Svendsen, søn af murermester S.
24. Hugo Zahle, søn af grosserer Z.

5te klasse A.

1. Anders Andersen, søn af forretningsfører A.
2. Svend Bast, broder til nr. 3 i 3. B.
3. Julius Benzon, søn af viktualiehandler B.
4. Alfred Beyer, broder til nr. 2 i 1. A.
5. Peter Mathias Bøttcher, søn af urtekræmmer B.
6. Erik Frederiksen, søn af købmand F.
7. Hans Christian Hansen, broder til nr. 4 i 1. A og 5 i 3. A.
8. Julius Hansen, søn af forretningsbestyrer H.
9. Zier Aage Hansen, søn af kaptajn H.
10. Ingolf Hein, broder til nr. 6 i 3. A.
11. Anker Hylledig, søn af maskinmester H.
12. Carl Vilhelm Høpfner, søn af grosserer H.
13. Poul Erik Jensen, søn af manufakturhandler J.
14. Johannes Kristiansen, søn af arkitekt K.
15. Axel Larsen, broder til nr. 10 i 3. B.
16. Carl Gustav Levring, broder til nr. 10 i 2. B.
17. Hans Peder Madsen, søn af tømrermester M.
18. Verner Nielsen, søn af sagfører N.
19. Axel Olsen, søn af grosserer O.
20. Ditlev Tom Petersen, søn af kunstmaler T. P.
21. Lorents Tom Petersen, broder til nr. 20.
22. Johannes Simonsen, broder til nr. 21 i 4. B.
23. Kaj Sørensen, søn af tandlæge S.

5te klasse B.

1. Asker Bandsholm, søn af grosserer B.
2. Axel Berg, broder til nr. 1 i 2. B og 4 i 4. B.
3. Knud Arne Bilkvist, broder til nr. 1 i 4. A.
4. Carl Oluf Christensen, søn af maskinmester C.
5. Poul Christophersen, søn af læge C.
6. Oluf Friis, søn af afd. godsforvalter F.
7. Axel Fuhr, søn af tømrermester F.
8. Svend Hammerich, søn af læge H.
9. Robert Haut, søn af gørtlermester H.
10. Knud Axel Holm, søn af grosserer A. H.
11. Ejner Johansen, søn af cigarhandler J.
12. Thor Marstrand, søn af bager M.
13. Andreas Nielsen, søn af fuldmægtig i kriminalretten N.
14. Svend Nielsen, søn af grosserer N.
15. Carl Emil Olsen, søn af købmand O.
16. William Ottesen, broder til nr. 15 i 4. B.
17. Holger Pedersen, søn af skomagermester P.
18. Aage Petersen, broder til nr. 17 i 4. B.
19. Ove Pontoppidan, søn af fuldmægtig P.
20. Axel Smith, søn af arkitekt S.
21. Arne Schmiegelow, broder til nr. 18 i 3. B.

22. Knud Gad Schytte, søn af mejeriejer S.
23. Mogens Thalbitzer, søn af generalkonsul T.

6te klasse A. 1ste mellemskoleklasse.

1. Poul Berg, broder til nr. 1 i 2. B, 4 i 4. B og 2 i 5. B.
2. Poul Petrus Beyer, broder til nr. 2 i 1. A og 4 i 5. A.
3. Erik Buch, broder til nr. 2 i 4. A.
4. Karl Georg Christensen, søn af ingeniør C.
5. Ejnar Christiansen, søn af fabrikant C.
6. Henning Cohrt, søn af direktør C.
7. Oluf Frederiksen, broder til nr. 6 i 5. A.
8. Bjørn Gamborg, søn af direktør G.
9. Arnold Griebel, søn af fabrikant G.
10. Poul Hansen, søn af forvalter H.
11. Stefan Jensen, broder til nr. 8 i 3. A.
12. Ove Kunert, søn af forretningsfører K.
13. Jean Larsen, broder til nr. 12 i 3. A.
14. Niels Bondrup Lassen, broder til nr. 9 i 2. B og 11 i 3. B.
15. Poul Mæhl, broder til nr. 12 i 1. A, 12 i 2. A og 11 i 4. A.
16. Christian Nielsen, broder til nr. 14 i 1. B.
17. Aksel Petersen, broder til nr. 17 i 4. B og 18 i 5. B.
18. Alfred Petersen, søn af kelner P.
19. Thorvald Rasmussen, søn af maskinmester R.
20. Orla Rode, broder til nr. 17 i 3. B.
21. Bendt Rom, søn af bogtrykker R.
22. Knud Sørensen, søn af økonom S.
23. Poul Verdich, søn af grosserer V.

6te klasse B. 1ste mellemskoleklasse.

1. Svend Blach, søn af kommunelærer B.
2. Holger Christensen, søn af handelsrejsende C.
3. Holger Christensen, søn af grosserer C.
4. Frits Ove Christophersen, broder til nr. 5 i 5. B.
5. Vilhelm Hald, søn af landinspektør H.
6. Svend Hassing, søn af fuldmægtig H.
7. Svend Axel Holm, broder til nr. 10 i 5. B.
8. Victor Houmøller, søn af urmager H.
9. Volmer Kaae, søn af direktør K.
10. Svend Aage Lund, broder til nr. 11 i 2. B.
11. Henry Neupert, søn af tømrer N.
12. Andreas Nielsen, broder til nr. 13 i 4. A.
13. Ejner Johannes Nielsen, søn af grosserer N.
14. Ejner Olsen, søn af grosserer O.
15. Thorolf Pontoppidan, broder til nr. 19 i 4. B.
16. Axel Thorsen, søn af forvalter T.
17. Poul Emil Voigt, søn af grosserer V.
18. Albert Wesenberg, søn af cand. jur. W.

19. Herluf Winther, søn af købmand W.
20. Svend Erik Wolmer, søn af overtelegrafist W.
21. Svend Carl Würtz, søn af købmand W.

7de klasse A. 2den mellemskoleklasse.

1. Ejner Andersen, søn af arbejdsmand A.
2. Gunnar Andresen, søn af enkefru A.
3. Carlo Bülow, søn af overretssagfører B.
4. Erik Dessau, broder til nr. 2 i 3. A.
5. Holger Elgstrøm, søn af maskiningeniør E.
6. Karl Galster, søn af kaptajn G.
7. Poul Sehested-Hansen, søn af afd. grosserer H.
8. Carl Norman Holmstrøm, broder til nr. 5 i 1. B.
9. Poul Hornum, søn af fabrikant H.
10. Alexis Hornung, søn af smedemester H.
11. Aage Klüwer, søn af glarmester K.
12. Emil Lorenzen, søn af dr. med. L.
13. Poul Nielsen, søn af snedkermester N.
14. Thomas Nielsen, broder til nr. 13 i 5. B.
15. Carl Munch Petersen, søn af muremester P.
16. Peter Petersen, broder til nr. 17 i 4. B, 18 i 5. B og 17 i 6. A.
17. Gunnar Scott Sørensen, søn af handelsagent S.
18. Carl Francis Thorsen, broder til nr. 19 i 3. A.
19. Søren Winkel, søn af kunsthandler W.

7de klasse B. 2den mellemskoleklasse.

1. Knud Buch, broder til nr. 2 i 4. A og 3 i 6. A.
2. Knud Henry Christensen, broder til nr. 5 i 4. B.
3. Leo Grathwohl, søn af kursusbestyrer G.
4. Georg Hanson, søn af fabrikant H.
5. Jens Hassing, søn af arkitekt H.
6. Johannes Henriksen, broder til nr. 6 i 1. A.
7. Henning Hylledig, broder til nr. 11 i 5. A.
8. Carl Olaf Jensen, søn af restauratør J.
9. Erik Kauffmann, søn af kammerjunker, kaptajn K.
10. Thorvald Kragh-Müller, søn af regnskabsfører Kr.-M.
11. Frode Lihme, søn af maskinmester L.
12. Gerner Nybroe, søn af instrumentmager N.
13. Poul Ryder, søn af direktør R.
14. Magnus Traberg, søn af maskinmester T.

8de klasse.

1. Valdemar Andersen, søn af handelsrejsende A.
2. Ehlert Boysen, søn af fyrassistent B.
3. Poul Broder Carstensen, søn af kemigraf C.
4. Edvard Christiansen, søn af husejer C.

5. Holger Christiansen, broder til nr. 5 i 6. A.
6. Aage Guldborg, søn af viktualiehandler G.
7. Aage Hammerich, broder til nr. 8 i 5. B.
8. Carl Skovsted Hartmann, broder til nr. 5 i 4. A.
9. Svend Hertel, søn af redaktør H.
10. Gunnar Jensen, søn af cand. phil., sløjdlærer J.
11. Ove Jensen, søn af manufakturhandler J.
12. Kaj Johannsen, søn af prokurist J.
13. Orla Larsen, søn af blikkenslagermester L.
14. Kaj Erik Petersen, søn af gartner P.
15. Thorkild Petersen, broder til nr. 18 i 6. A.
16. Waage Petersen, søn af viktualiehandler P.
17. Hilmar Schmidt, søn af bagermester S.
18. Erik Stange, søn af redaktør S.
19. Knud Svendsen, søn af forretningsbestyrer S.
20. Billy Thalbitzer, broder til nr. 23 i 5. B.
21. Aage Winther, broder til nr. 19 i 6. B.
22. Hagbard Vestergaard, søn af kommunelærer V.

9de klasse.

1. Kaj Abildgaard, søn af grosserer A.
2. Svend Elberg Andersen, søn af telegrafist A.
3. Børge Andresen, broder til nr. 2 i 7. A.
4. William Bramsen, søn af tandlæge B.
5. Ejnar Erichsen, søn af urtekræmmer E.
6. Hakon Grut, broder til nr. 3 i 4. A.
7. Haakon Hejlessen, søn af skuespiller H.
8. Erik Hertel, søn af direktør H.
9. Julius Axel Holm, broder til nr. 10 i 5. B og 7 i 6. B.
10. Ove Madsen, søn af politiinspektør M.
11. Villiam Mogensen, søn af manufakturhandler M.
12. Knud Flemming Nielsen, søn af kontrollør N.
13. Anton Pedersen, søn af overportør P.
14. Helge Ryder, søn af kaptajn i søetaten R.
15. Holger Søeborg, søn af sagfører S.
16. Poul Harald Ussing, søn af maskinmester U.
17. Knud Wodskou, søn af bogholder W.

10de klasse.

1. Helge Andresen, broder til nr. 2 i 7. A og 3 i 9.
2. Harry Brandt, søn af lærer B.
3. Bryde Christensen, søn af handelskorrespondent C.
4. Ditlev Dethlefsen, søn af afd. tandlæge D.
5. Anton Dich, broder til nr. 8 i 4. B.
6. Henrik Galle, broder til nr. 7 i 3. B.
7. Gustav Lorenzen, broder til nr. 12 i 7. A.
8. Poul Willer Petersen, søn af grosserer, fabrikant P.

9. Frits Pullich, søn af afd. overlærer P.
10. Vilhelm Schmidt, broder til nr. 18 i 2. A.
11. Gustav Starcke, broder til nr. 20 i 4. A.
12. Gudom Traberg, broder til nr. 14 i 7. B.

Fælles regler,

gældende for De forenede Latin- og Realskoler, Frk. H. Adlers
Fællesskole for drenge og piger, Efterslægtsselskabets Skole og
Det danske Selskabs Skole.

A. Skolebetaling.

1) Af brødre eller søstre, som samtidig undervises i skolen, betaler den ældste fuld betaling, de følgende hver 2 kr. under fuld betaling.

2) Til brændsel og inventar betaler hver elev 4 kr. aarlig, der opkræves 1ste Oktober.

3) Enhver ny elev betaler 4 kr. i indskrivningspenge.

4) Elever, der indmeldes til efter sommerferien, betaler halv skolebetaling for August.

5) Naar en elev forsømmer skolen paa grund af sygdom, er han eller hun forpligtet til at betale for den maaned, i hvilken sygdommen begynder, og for de 2 følgende. Denne regel gælder ogsaa for de elever, der maa holdes borte fra skolen paa grund af sygdom i hjemmet.

6) Udmeldelse kan kun ske med 2 fulde maaneders varsel; der betales altsaa for den maaned, i hvilken udmeldelsen sker, og for de to følgende.

Midlertidig udmeldelse for sommermaanederne modtages ikke.

1.—2. forberedelsesklasse	10 kr. maanedlig
3. —	12 » —
4.—5. —	14 » —
I—II mellemskoleklasse (6.—7. kl.) . . .	16 » —
III—IV — (8.—9. kl.) . . .	18 » —
Realklassen (10.)	20 » —
I—III gymnasielasse	22 » —

III—IV latin- og realklasse 9.—10. kl. 18 » —

V—VI studerende klasse 22 » —

Af dimittenderne (studerende og realdisciple) betales skolepenge til skoleaarets slutning d. v. s. indtil 31. Juli.

Endvidere betales her ved skolen: For sløjdundervisningen 35 øre pr. maaned og for sport 4 kr. aarlig, der opkræves 1ste April. Deltagelse i sportsøvelserne er obligatorisk. Fritagelse kan kun ske ved lægeerklæring. Den elev, som saaledes fritages, betaler ikke de nævnte 4 kr.

B. Eksamensafgifter.

1) Enhver elev, der indstiller sig til IV kl.s hovedeksamen eller alm. forberedelseksamen, betaler 20 kr. i eksamensafgift. For afgangseksamen for studerende betaler den discipel intet, der har bestaaet IV kl.s hovedeksamen ved en af de ovfr. nævnte latin- og realskoler; ellers betales der 20 kr. For stempel paa vidnesbyrdet betales 1 kr.

2) En privatist, der indstiller sig til:

a. Tillægsprøve til skolelærereksamen,	betaler 10 kr.		
b. Tillægsprøve til alm. forberedelseksamen,			
	sproglig	—	10 -
c. Eksamen i latin for farmaceuter		—	8 -
d. IV klasses hovedeksamen		—	42 -
e. Afgangseksamen for studerende, sproglig,		—	41 -
	matematisk,	—	42 -

NB. Saafremt vedkommende som privatist har taget IV klasses hovedeksamen

ved skolen, sproglig	—	31 -
matematisk	—	33 -

C. Smitsomme sygdomme.

1) Naar der i familier, der har skolesøgende børn, udbræder en smitsom sygdom, maa skolen forlange straks at modtage meddelelse derom.

2) Er sygdommen skarlagensfeber, difteriti, eller en anden farlig sygdom, vil det være ubetinget nødvendigt at forbyde alle elever fra hjem, hvor der findes patienter med disse sygdomme, al adgang til skolen, indtil det ved lægeattest fastslaas, at al fare for smitte er forbi.

3) Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede mæslinge- eller kighosteepidemier eller andre mindre farlige smitsomme sygdomme i reglen ikke være nødvendigt at forbyde elever fra hjem, hvor disse findes, adgang til skolen.

Dog anmodes de familier, hos hvem mæslinger er udbrudt, om kun at sende de børn i skole, om hvilke det med sikkerhed vides, at de tidligere har haft sygdommen, men derimod at holde de børn, der ikke tidligere har haft den, borte fra skolen, indtil det kan antages for sandsynligt, at de ikke er smittede af det i hjemmet optraadte sygdomstilfælde.

D. Forsømmelser.

1) Forsømmelser i anden anledning end sygdom og andre særlige tilfælde bør kun foregaa efter samraad med skolens bestyrer.

2) Naar eleven igen giver møde paa skolen, maa der medbringes en skriftlig meddelelse om, hvorlænge fraværelsen har varet og dens grund.

3) Ønskes en elev (af helbredshensyn o. l.) fritaget for i frikvartererne at være paa legepladsen, maa der medbringes skriftlig anmodning derom fra hjemmet.

4) Til fritagelse for gymnastik — udover een uge — kræves der, i henhold til ministeriel bekendtgørelse, en motiveret lægeattest, der angiver fritagelsens varighed.

E. Særlige regler.

1) Naar en elev, der forlader en af disse skoler, anmeldes til optagelse i en anden af disse, er denne — inden eleven optages — forpligtet til at indhente oplysninger hos den tidligere skole om, hvad der maatte være at bemærke om eleven.

2) Naar opflytning i en højere klasse er nægtet en elev i en af disse skoler, kan denne ikke ved at overflyttes til en anden af dem, opflyttes i en klasse, der svarer til den, hvori opflytning ved den anden var nægtet.

3) Udgaar en elev paa foranledning enten af hjemmet eller af skolen, fordi hjemmet nægter at overholde de i »Fælles regler« fastsatte bestemmelser, kan vedkommende elev ikke optages i nogen af disse skoler.

Aarsprøver.

For 6.—8. klasse afholdes en skriftlig prøve i dagene fra den 28de Juni—6te Juli.

6te klasse prøves i dansk stil, regning, korttegning.

7de » » - dansk stil, historie, geografi, regning, korttegning, tysk stil, engelsk version.

8de » » - dansk stil, historie, geografi, regning, matematik, korttegning, tysk stil, engelsk version.

For 9de klasse afholdes den skriftlige prøve sammen med 10de. Den mundtlige prøve vil finde sted efter nærmere meddelelse i ugen før sommerferien.

Adgangsprøven til mellemskolen afholdes for skolens 5te klasse og de elever, som efter sommerferien ønskes optaget i 1ste mellem-skoleklasse, i dagene 1.—7. Juli.

Lørdag d. 8. Juli kl. 10 finder afslutning sted med udstedelse af vidnesbyrd. Til denne afslutning er alle elever forpligtet til at møde. Forældre og værger er velkomne.

Derefter begynder sommerferien.

Det nye skoleaar begynder **Tirsdag d. 22. August kl. 10.**

Nye elever prøves efter aftale med forstanderen.

Ferier og fridage 1905—1906.

Efteraarsferie: 15.—18. Oktbr., begge dage incl.

Juleferie: 23. Decb.—7. Jan. » » »

Paaskeferie: 11.—17. April » » »

Pinseferie: 29. Maj—6. Juni. » » »

Mandag d. 11. Septbr.

Onsdag d. 22. Novbr.

Torsdag d. 1. Febr.

Tirsdag d. 20. Marts.

Lørdag d. 12. Maj.

Konfirmationen.

Skolen henstiller til forældrene at lade deres børn konfirmere i 9de klasse, da skemaet for denne klasse vil blive ordnet saaledes, at konfirmationsforberedelserne ikke bringer afbrydelse i det regelmæssige skolearbejde.

Undertegnede ønsker, at min søn

*skal underkastes det halvaarlige tandlægeeftersyn
paa skolen.*

Underskrift:

*Vederlaget herfor er 50 øre aarlig, der opkræves i No-
vember maaned.*

Denne blanket bedes udfyldt og tilsendt forstanderen.

Undertegnede ønsker, at min søn

*skal deltage i den af skolen foranstaltede musik-
undervisning.*

Underskrift:

*Der undervises i violin, bratsch, cello, fløjte, klarinet,
kornet. Vederlaget er 4 kr. pr. maaned for 2 ugentlige timer
med 3 deltagere.*

*Om deltagelse i skolens orkester vil der senere træffes
nærmere bestemmelse.*

Denne blanket bedes udfyldt og tilsendt forstanderen.

Skolebetalingen:

1.—2. forberedelsesklasse	10	kr.	maanedlig
3. —	12	»	—
4.—5. —	14	»	—
I—II mellemskoleklasse (6.—7. kl.)	16	»	—
III—IV — (8.—9. kl.)	18	»	—
Realklassen (10.)	20	»	—
I—III gymnasieklasse	22	»	—
III—IV latin- og realklasse 9.—10. kl.	18	»	—
V—VI studerende klasse	22	»	—

Læsebøger, udgivne af Det danske Selskabs Skole:

En Vandring igennem København — Københavns Omegn — Danske Smaaøer — Danmark — Skandinavien — Storbritannien og Irland — Rusland — Mellem-Europa — Alperne — Holland og Belgien — Frankrig — Den pyrenæiske Halvø — Italien — Asien — Afrika — Vore Forfædre — Silver Blaze — The Bandbox and other stories — Digte og Sange I og II Del — Oplysninger til Digte og Sange.
